

Lokalförsörjning för grundskolan 2025–2045 per stadsdelsnämndsområde

Innehåll

Grundskoleplanering	2
Anpassad grundskola och elever i behov av särskilt stöd	2
Anpassad grundskola	2
LSU-, RSU- och CSU-grupper.....	5
Norra stadsdelsnämndsområdena	8
Bromma	10
Hässelby-Vällingby	15
Järva 21	
Kungsholmen.....	27
Norra innerstaden	32
Södra stadsdelsnämndsområdena.....	38
Enskede-Årsta-Vantör	39
Farsta44	
Hägersten-Älvsjö	49
Skarpnäck.....	54
Skärholmen	58
Södermalm	63
Sammanställning av planerade större projekt samt avvecklingar i grundskolor 2025–2033	68

Grundskoleplanering

För att lättare få inblick i planeringsinriktningen för skollokaler nära hemmet och säkerställande av fyllnadsgrad, redovisas planeringen för grundskola både stadsövergripande och per stadsdelsnämndsområde (SDO). Närhet till skolan är en viktig faktor för många vårdnadshavare och elever och staden har en skyldighet att erbjuda en grundskola nära hemmet.

I de följande kapitlen redovisas behovsbedömningar och planerade lokalförändringar under första planeringsperioden 2025–2033, samt andra planeringsperioden 2034–2045 för varje SDO. För att få bättre förståelse över hur olika SDO relateras till varandra finns även en jämförelse inom norra och södra stadsdelsnämndsområdena.

Planerade projekt i denna lokalförsörjningsplan redovisas efter förväntat färdigställande år. Byggprojekt som innebär förändringar i skolans kapacitet kan påverka skolans organisation redan flera år innan tillkommande förändring. En elev som har blivit placerad vid en viss kommunal skola har, som huvudregel, rätt att gå kvar i den skolan. Eventuella organisatoriska förändringar på skolan kan därför behöva planeras och genomföras med mycket god framförhållning för att förändringar i lokaler ska vara möjlig. Den organisatoriska planeringen och lokalplaneringen behöver därför alltid ske simultant för att säkerställa speciellt att avvecklingen av lokaler sker i rätt omfattning och på rätt plats i staden.

Godkännande av denna lokalförsörjningsplan innebär att utbildningsnämnden ställer sig bakom planeringsinriktningen. Varje enskilt projekt beslutas i enlighet med stadens delegationsordning.

Anpassad grundskola och elever i behov av särskilt stöd

I stadens kommunala grundskolor finns elever med olika behov. Skollagen slår fast att alla elever som riskerar att inte nå målen i ett ämne har rätt till extra anpassningar eller särskilt stöd. Många elever som har behov av anpassningar eller särskilt stöd får det inom ramen för skolans ordinarie verksamhet. Staden erbjuder lokala särskilda undervisningsgrupper (LSU) samt centrala SU-grupper (CSU) och regionala SU-grupper (RSU).

För elever med intellektuell funktionsnedsättning finns anpassad grundskola.

Anpassad grundskola

Det finns 1 145 elever i anpassad grundskola i stadens kommunala skolor vid årsskiftet 2024/2025. Det är en ökning med drygt 4 procent från årsskiftet 2023/2024. Elever som blivit mottagna i den anpassade grundskolan har behov av placering i en verksamhet som uppfyller särskilda krav på organisation och lokaler. I vissa fall kan eleven gå kvar som integrerad elev

i grundskoleklass. Cirka 50 av de 1 145 eleverna som är mottagna i anpassad grundskola går som integrerad elev i grundskolan. Detta görs om vårdnadshavarna önskar det och rektor beviljar det. Staden har idag 37 skolor som har verksamheten anpassade grundskolan. Dessa kan erbjuda cirka 1 130 elevplatser från höstterminen 2025. Under det gångna läsåret har flera av stadens anpassade grundskolor behövt ta in fler elever än vad de egentligen haft kapacitet för. Om antalet elever fortsätter öka i samma omfattning som under det senaste året kommer det finnas en underskott av elevplatser från höstterminsstart. Under 2024 bestod ökningen av antalet elever i stadens anpassade grundskolor främst av inflyttade elever från andra kommuner. Det behöver finnas en beredskap för denna grupp i samtliga årskurser.

Elever kan antas till anpassad grundskola direkt från årskurs 1 eller senare under skolgången, beroende på när behovet hos eleven uppmärksammas och när utredningen inför ett mottagande görs. I Stockholm kan dock elever med diagnosen intellektuell funktionsnedsättning få gå som lokalintegrerad elev på en anpassad grundskola i förskoleklass, vilket cirka 100 elever under de senaste två åren har beviljats. Under 2025 förväntas den siffran bli något högre än tidigare år. Det kan komma att påverka behovet av elevplatser i anpassad grundskola redan i förskoleklass.

Om eleven inte har gått i anpassad grundskola från årskurs 1, uppstår behovet att byta från grundskola till anpassad grundskola oftast under årskurs 3–5 när glappet i kunskapsnivån börjar bli för stort. Med anledning av detta måste det finnas utrymme i anpassad grundskola att ta emot elever i alla årskurser.

Antalet elever som har behov av elevplatser i anpassad grundskola har ökat i hela landet och även i Stockholm under de senaste åren. I den elevantalsframskrivning som skolplaneringen utgår ifrån framgår inte behovet för elever i behov av anpassad grundskola, vilket leder till att förvaltningen planerar utifrån ett procenttal baserat på erfarenhet. Förvaltningen räknar med att 1,5 procent av det totala elevantalet i staden tillhör målgruppen som behöver bli mottagna i anpassad grundskola. Förvaltningen behöver tillgodose behovet vilket innebär att staden måste planera för ett ökat antal elevplatser i anpassad grundskola. Eftersom det är en utbildningsform som skiljer sig från ordinarie grundskola så kräver anpassad grundskola andra förutsättningar.

Vad gäller lokalförutsättningar avser det främst större yta per elev, både inne i skolans lokaler och utanför själva skolbyggnaden. Många av eleverna i anpassad grundskola behöver extra utrymme med möjlighet att gå avsides för att kunna hantera skoldagen med inläring och sociala situationer. Detta gäller såväl inne i lärmiljön som ute på skolgården. Därutöver är det fler personal per elev vilket påverkar den totala ytan. På skolgården krävs en betydligt större yta för angöring eftersom majoriteten av eleverna anländer med skolskjutsfordon. Många elever är i behov av rullstol, vilket kräver ytterligare yta. Ytor för detta måste avsättas och planeras in i tidigt skede för nya skolor. I befintliga skolor måste lösningarna ses över utifrån rådande förutsättningar.

Planerade lokalförändringar

Totalt planeras cirka 200 nya elevplatser i anpassad grundskola mellan 2025 och 2033.

Mellan 2034 och 2045 planeras anpassad grundskola i flera nya grundskolor som planeras i anslutning till nya bostadsområden. Inriktningen är 30 elevplatser för anpassad grundskola i en fullstor F-9 skola.

LSU-, RSU- och CSU-grupper

Cirka 2 500 grundskoleelever som är folkbokförda i Stockholm går i särskilda undervisningsgrupper eller i skolor för elever med behov av särskilt stöd. Det motsvarar ungefär 2,5 procent av eleverna. Inom stadens grundskoleverksamhet finns olika typer av särskilda undervisningsgrupper. Syftet med dessa grupper är att skapa förutsättningar för att ge särskilt stöd åt de elever som behöver det. Förvaltningens utgångspunkt är att alla elever så långt som möjligt ska läsa integrerat i sin ordinarie verksamhet, men en del elever behöver extra stöd, antingen inom enskilda ämnen, under en större del av skoldagen eller på heltid i en mer anpassad undervisningsmiljö.

Varje skola ska ha möjlighet att bedriva lokala särskilda undervisningsgrupper (LSU-grupper) inom sina ordinarie lokaler. Syftet med en sådan grupp är att kunna ge elever extra stöd i enskilda ämnen, eller under en större del av skoldagen, samtidigt som eleven behåller en närhet till sin ordinarie klass eller årskurs. Vanligtvis används en lärosal eller motsvarande lokal för att bedriva den här typen av verksamhet. För att kunna skapa åldersadekvata undervisningsmiljöer bör varje skola ha möjlighet att bedriva en LSU-grupp per stadium. LSU-grupper finns på de flesta kommunala grundskolor och ett antal fristående skolor.

För elever med större behov av särskilt stöd finns regionala särskilda undervisningsgrupper (RSU-grupper). Dessa grupper samlar kompetens och resurser som normalt inte finns inom elevens hemskola. Förvaltningens målsättning är att RSU-grupperna ska ha en geografisk spridning över staden som möjliggör att de flesta elever kan få det stöd de behöver i närheten av hemmet och sin hemskola. RSU-grupper kan bedrivas i eller i anslutning till en skolas befintliga lokaler, men beroende på vilken typ av behov den enskilda gruppen ska möta kan det även vara positivt med ett fysiskt avstånd till den ordinarie skolbyggnaden. Exempelvis kan elever med hemmasittarproblematik ha fördel av att RSU-lokalen ligger utanför skolans område.

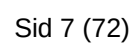
Centrala SU-grupper (CSU) finns på vissa kommunala grundskolor. Målgruppen är elever med mer omfattande behov av stöd. Placering sker efter central behovsprövning (ALE-avdelningen) och eleven byter skola efter placering i CSU-grupp.

Fristående resursskolor är fristående grundskolor som enbart tar emot elever med behov av särskilt stöd. Skolorna har en egen kö och gör sin egen behovsprövning.

Målet med undervisning i särskilda undervisningsgrupper är ofta att eleven så snart som möjligt ska kunna återgå till undervisning inom den ordinarie verksamheten. En elev behåller alltså sin klassplacering även om hen helt eller delvis får sin undervisning inom en LSU- eller RSU-grupp. Placering i CSU-grupp är ofta mer långsiktig men även för dessa elever är målet en återgång till ordinarie klass. Ur ett lokalperspektiv innebär detta att särskilda undervisningsgrupper skapar ett större behov av lokalresurser. För en elev som läser på heltid inom exempelvis en RSU-grupp används RSU-gruppens lokalresurser, samtidigt som en elevplats behöver hållas öppen inom elevens klass för att möjliggöra återgång till den ordinarie verksamheten.

Ur ett mer övergripande perspektiv kan stadens lokalresurser påverkas av förändringar av elevantal och gruppammansättning. Om en SU-grupp behöver utökas inom befintliga lokaler kan skolans totala lokalkapacitet minska om lokaler som används för undervisning av ordinarie verksamhet behöver tas i anspråk. Om det uppstår behov av att utöka en särskild undervisningsgrupp, och det inte finns förutsättningar att nyttja befintliga lokaler, kan förvaltningen behöva föreslå byggnadsåtgärder för att öka lokalkapaciteten. Antingen på den aktuella skolan eller på en närliggande skola.

Motsvarande förhållande gäller för RSU- eller CSU-grupper som av praktiska eller verksamhetsmässiga skäl behöver förläggas i externa lokaler då förvaltningen kan behöva hyra in nya lokaler trots att det totala antalet elevplatser inte utökas. Lokalerna behöver dessutom ofta i någon mån verksamhetsanpassas vilket innebär kostnader, antingen i form av ett hyrestillägg eller i form av investeringskostnader. Det ökade behovet av denna typ av externa lokaler har medfört ett större behov av investeringsmedel för förvaltningen.

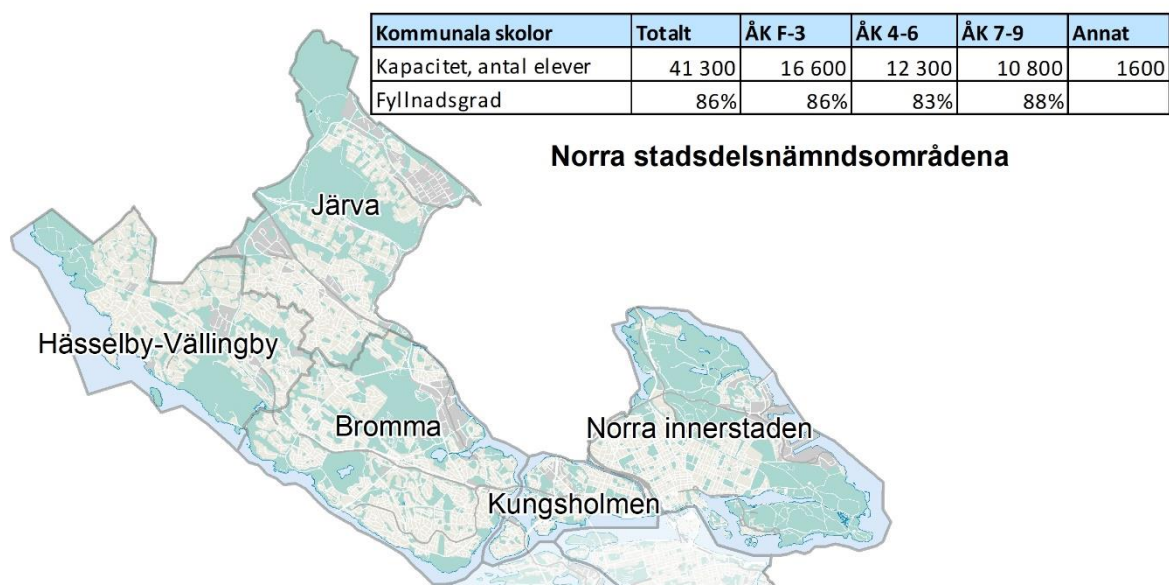

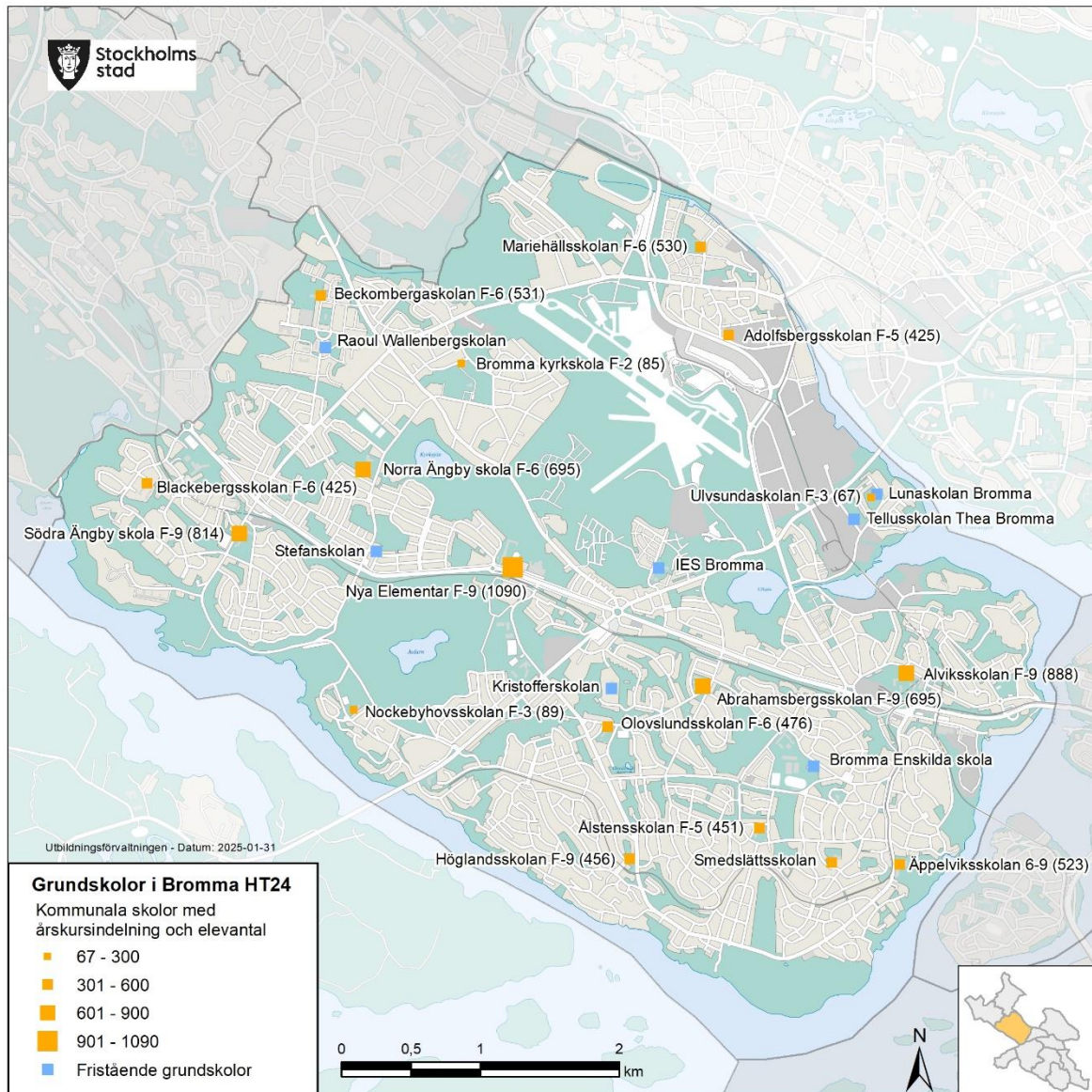
Norra stadsdelsnämndsområdena

Det finns flera gemensamma utmaningar i planeringen av lokalförsörjningen för de kommunala grundskolorna i de norra stadsdelsnämndsområdena. Under den första planeringsperioden förväntas en nedgång av elevantalet i samtliga av stadsdelsnämndsområdena (om än marginellt i vissa), varför det finns behov av att anpassa lokalbeståndet för att säkerställa en effektiv lokalförsörjning. Detta görs bland annat genom planerade avvecklingar av tidsbegränsade lokaler. Vidare planeras ett stort antal underhållsprojekt på skolorna, vilka i flera fall innebär behov av evakuering av de berörda verksamheterna. Evakueringsbehovet ställer höga krav på samordning mellan samtliga stadsdelsnämndsområden, utifrån bland annat ambitionen om att till skapa evakueringslösningar i befintligt lokalbestånd.

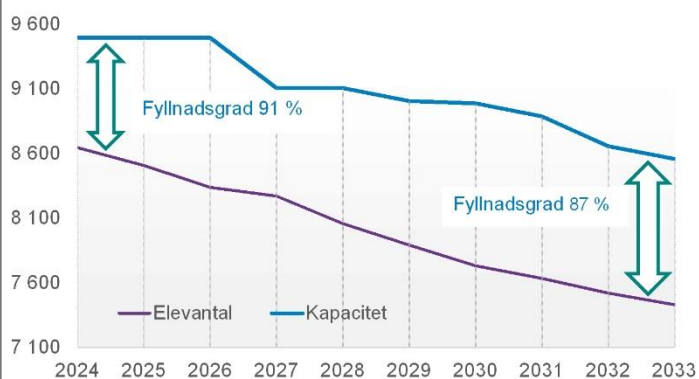
Generellt förväntas en nettominskning, utifrån dagens nivå, av antalet barn och unga 6-15 år i de norra stadsdelsnämndsområdena fram till 2045. Med undantag för Bromma med marginell ökning och Järva, där antalet i Järva i synnerhet förväntas öka i hög utsträckning. Trots denna förväntade nettominskning i de norra stadsdelsnämndsområdena planeras ett antal nya skolor under den andra planeringsperioden, vilka främst planeras utifrån principen att erbjuda en elevplats nära hemmet.

Det finns ett utbrett pendlingsmönster vad gäller vilka kommunala skolor barn och unga i grundskoleålder boende i SDO går på. Pendlingsmönstret visar på att eleverna i hög utsträckning rör sig över gränserna för stadsdelsnämndsområdena, sett till skolans plats och elevernas folkbokföring. Detta är ytterligare en faktor i planeringen av lokalförsörjningen som ställer höga krav på ett tätt samarbete i området. I synnerhet krävs ännu mer av det med anledning av det minskade elevunderlaget, då man i lokalplaneringen behöver beakta att olika skolor inte ska dränera varandra sett till elevantal. I detta är planeringen av utbudet av elevplatser, både sett till geografiskt läge och antal, ett viktigt styrmedel.

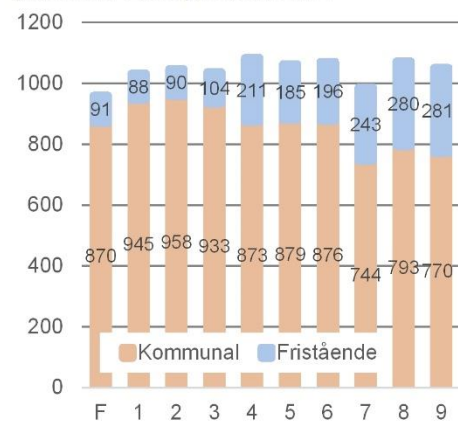

Elevantalsframskrivning för kommunala grundskolor i SDO jämfört med planerade kapacitetsförändringar fram till år 2033

Elevantal i kommunala- och fristående grundskolor i SDO per årskurs ht24

Bromma

Nuläge, läsår 2024–2025

Kommunala skolor (17 st.)	Totalt	ÅK F-3	ÅK 4–6	ÅK 7–9	Annat*
Kapacitet, antal elever	9 778	4 094	2 974	2 424	286
Fyllnadsgrad	91%	91%	88%	99%	

Antal skolor med tidsbegränsade lokaler: 7

Anpassad grundskola finns i två skolor

* Avser 70 elevplatser i anpassad grundskola samt andra elevplatser för elever med särskilda behov.

I Bromma stadsdelsnämndsområde (SDO) finns idag 17 kommunala grundskolor. Bromma har den högsta andelen folkbokförda barn som är inskrivna i kommunala grundskolor, jämfört med övriga SDO. Vårdnadshavarna i Bromma har historiskt sett föredragit att välja kommunala skolor. Som resultat av detta har skolorna generellt en hög fyllnadsgrad, vilket framgår av tabellen ovan. Trots den höga beläggningen har SDO ett överskott på cirka 1 000 elevplatser, fördelat över årskurserna.

Fyllnadsgraden i högstadiet är 99 procent. Denna höga fyllnadsgrad beror främst på stor inpendling från Hässelby-Vällingby och Järva. Trots att fyllnadsgraden är hög bedömer förvaltningen att det finns tillräcklig högstadiekapacitet i dagsläget för att kunna erbjuda SDO:s elever kommunala elevplatser nära hemmet.

Kapaciteten inom SDO är geografiskt ojämnt fördelad. Merparten av elevplatserna i årskurs F-9 finns i västra och södra Bromma, samtidigt saknas det högstadiekapacitet i norra Bromma. Många elever boende där åker till skolor i andra delar inom SDO eller till skolor i närliggande områden.

Några av de kommunala skolorna i SDO bedrivs helt eller delvis i tidsbegränsade lokaler. Adolfsbergsskolan bedrivs i dagsläget enbart i tidsbegränsade lokaler i väntan på en permanent lösning. Flera skolor i Bromma är i behov av omfattande underhåll. SISAB planerar därför att genomföra flera underhållsprojekt de kommande åren, vilket innebär att berörda skolverksamheter kommer att behöva evakueras.

En del skolor samarbetar med varandra eller hyr tid i idrottsförvaltningens idrottshallar för att möjliggöra idrottsundervisning.

Första planeringsperioden 2025–2033

	2024	2033	Förändring 2024–2033	2045	Förändring 2033–2045
Folkbokförda elever 6–15 år boende i SDO	9 781	8 793	-988	9 963	1 169
Elever F-9 i SDOs skolor, totalt	10 410	9 024	-1 386		
Kommunal skola	8 641	7 346	-1 295		
Fristående skola	1 769	1 594	-175		
Barn i 0-område*		83	83		

*0-område syftar till kommande stadsdel i Riksby. Dessa barn har i tabellen inte fördelats mellan kommunala och fristående skolor utan tas med till kommunala skolornas behov i analysen.

Enligt den senaste befolkningsprognosen förväntas antalet barn och unga 6–15 år i SDO att minska fram till 2033. Den största minskningen väntas i de västra och södra delarna av SDO. I nybyggnadsområden såsom Mariehäll, Bällstahamnen och Riksby förväntas däremot en ökning av barn, om än inte lika stor som tidigare prognoser indikerat.

Elevantalsframskrivningen fram till 2033 visar på en kraftig nedskrivning jämfört med förra året, med en halvering av det förväntade antalet elever. Inom de kommande tio åren väntas elevantalet i Brommas kommunala grundskolor minska med cirka 1 200 elever. Den största minskningen förväntas i västra och södra SDO, på sammanlagt cirka 1 000 färre elever. Endast en marginell ökning förväntas i Mariehäll.

78 procent av antalet barn och unga 6–15 år boende i SDO går i kommunal skola i Bromma. Av högstadiel eleverna går ungefär 35 procent i fristående skolor och i kommunala skolor i andra SDO, främst i Norra innerstaden. Många elever går också i skolor i närliggande kommuner, exempelvis i Sundbybergs kommun. Inpendling av elever till Bromma SDO sker främst från Hässelby-Vällingby. Elever från ytterområdena tenderar att fylla lediga elevplatser i Brommas skolor. In- och utpendlingen skapar en viss osäkerhet i planeringen då elevflöden kan förändras snabbt och därmed påverka behovet av elevplatser från år till år.

Behovsbedömning

Sett till den stadsövergripande målsättningen om 90 procent fyllnadsgrad i grundskolorna skulle det finnas behov av 8 300 elevplatser år 2033 i Bromma. Detta är 1 200 elevplatser färre än dagens grundskolekapacitet.

Enligt prognosen förväntas antalet barn och unga 6–15 år öka igen mot slutet av planeringsperioden, varför ett visst överskott av elevplatser under några år under den första planeringsperioden är nödvändigt. Det är viktigt att bibehålla flexibilitet för att hantera både tillväxt och minskning av elevantalet på sikt. Därför kommer förvaltningen att se över hur lokalbeståndet med långsiktigt behov bäst kan nyttjas under denna övergångsperiod, exempelvis genom samnyttjande med andra förvaltningar.

I SDO finns det ett antal skolbyggnader som byggtekniskt har nått slutet av sin livslängd. Dessa lokaler är i dåligt skick och kräver omfattande underhållsprojekt. På grund av det sjunkande elevunderlaget och de tillhörande ekonomiska utmaningar det medför, behöver förvaltningen överväga om det är ekonomiskt försvarbart att fortsatt underhålla byggnaderna. I det fall de behöver avvecklas, givet deras skick, kommer en detaljerad översyn och analys göras för att fastställa om skolbyggnaderna behöver ersättas på sikt eller om det ska bli en permanent avveckling.

Planerade lokalförändringar

Den planerade minskningen är cirka 900 elevplatser under första planeringsperioden. Det finns ytterligare ambitioner att minska lokalkapaciteten, åtminstone tillfälligt sett till framtida behov, men fortsatt arbete krävs.

Under första planeringsperioden planerar SISAB att genomföra underhållsprojekt på ett antal skolor i SDO. Projekten varierar i omfattning och vid behov genomför förvaltningen anpassningar för att uppfylla myndighetskrav med mera.

Underhållsprojekten kommer innebära att flera skolor behöver hel- eller delevakueras. Blackebergsskolan och Abrahamsbergsskolan planeras att, i enighet med beslut i utbildningsnämnden (UTBF 2023/263), evakueras till evakueringsskolan Sankt Jacobi i Vällingby. Att hitta lämpliga evakueringslokaler både inom och utanför SDO är just nu en stor utmaning. I nuläget saknas fastställda evakueringslokaler för övriga planerade underhållsprojekt. Förvaltningen ser därför över alternativa evakueringslösningar för övriga berörda skolor.

Som redovisas i projekttabellen nedan kommer flera tidsbegränsade lokaler att avvecklas i samband med underhållsprojekten, vilket innebär en minskning med sammanlagt 640 elevplatser. På Nya Elementar har inriktningen tidigare varit att ersätta de tidsbegränsade lokalerna med permanenta byggnader. Baserat på de senaste prognoserna finns dock inte längre behov av utökad permanent kapacitet, varför planeringsinriktningen är att avveckla dessa lokaler i samband med underhållsprojektet. Samtidigt undersöker förvaltningen möjligheten att ställa om Norra Ängby skola från F-6 till F-9. För att kunna bedöma vilken organisation som är möjlig utan tillbyggnationer eller större verksamhetsanpassningar har en förstudie beställts av SISAB. Syftet är att bättre kunna möta behovet av elevplatser och bibehålla en hög fyllnadsgrad på skolan.

Förvaltningen ser behov av att på sikt avveckla ytterligare drygt 300 elevplatser inom SDO för att säkerställa en hög fyllnadsgrad även på lång sikt. Ett utredningsuppdrag har därför initierats med syfte att uppnå detta mål. Inom ramen för utredningen kommer de byggnader som nått sin tekniska livslängd att granskas. I dagsläget finns inga beslut avseende vilka lokaler som skulle beröras.

Adolfsbergsskolans tidsbegränsade lokaler ska ersättas med permanent kapacitet i Norra Bromma och olika alternativ för lösning ses över.

Sammanställning av planerade byggprojekt i grundskolor 2025–2033

Huvudsakligt syfte	Skola	Syfte/mål	Kapacitetsförändring	Färdigställande år	Nämndbeslut*
Underhåll	Abrahamsbergsskolan	Underhåll. Evakuering	0	2027	G 2024-10-24 I
	Högländsskolan	Underhåll	0	2027	
	Blackebergsskolan	Underhåll. Evakuering	0	2029	
	Olovslundsskolan	Underhåll. Delevakuering	0	2029	
	Nockebyhovsskolan	Underhåll	0		
	Nya Elementar	Underhåll. Evakuering	0	2032	
Nya skolor	Adolfsbergsskolan (perm)	Ersätta tidsbegränsade lokaler	630	2030	U 2021-01-21
Om- och/eller utbyggnad	Olovslundsskolan	Ombyggnad kök (ersätta tidsbegränsade lokaler)	0	2029	
	Norra Ängby	Verksamhetsanpassningar	0		
Avveckling	Alviksskolan	Tidsbegränsade lokaler	-180	2027	
	Äppelviksskolan	Tidsbegränsade lokaler	-104	2027	
	Abrahamsbergsskolan	Tidsbegränsade lokaler	0	2028	
	Blackebergsskolan	Tidsbegränsade lokaler	-104	2029	
	Nya Elementar	Tidsbegränsade lokaler	-230	2029	
	Olovslundsskolan	Tidsbegränsade lokaler	0	2029	
	Adolfsbergsskolan	Tidsbegränsade lokaler	-648	2030	
	Utredning		-300	2028–2033	
Totalsumma			-936		

*Datum UTBN. U=utredningsbeslut, I=inriktningsbeslut, G = genomförandebeslut, IH=inhyrningsmedgivande

Andra planeringsperioden 2034–2045

Behovsbedömning

Mellan 2034 till 2045 planeras knappt 7 900 bostäder färdigställas i SDO, med flest bostäder i Brommas norra delar. Befolkningen förväntas börja öka igen under denna period, men den sammantagna tillväxten är långsam på grund av den kraftiga befolkningsminskningen i södra och västra SDO under föregående planeringsperiod. Ett generationsskifte förväntas dock stabilisera befolkningstalet, och därefter bör effekten av nybyggnationen bli mer märkbar i befolkningsprognosen. Återhämtningen av antal barn och unga 6–15 år till nuvarande nivåer förväntas först omkring år 2045.

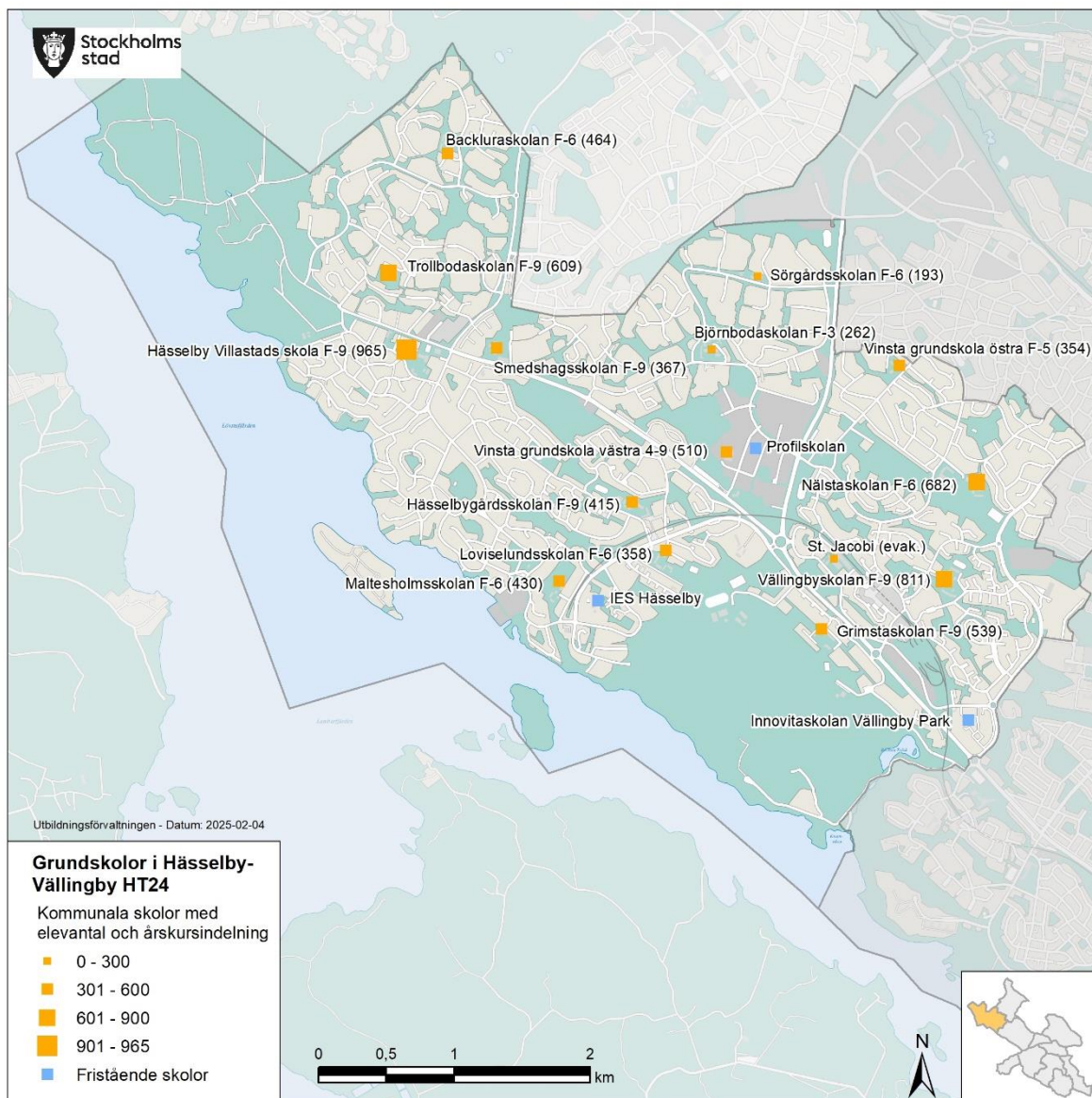
Även om kapaciteten på SDO-nivå således kan verka tillräcklig, måste förvaltningen säkerställa att alla elever kan erbjudas en skolplats nära hemmet. Detta utgör en planeringsutmaning då Bromma flygplats och stora geografiska avstånd inom SDO förhindrar

att södra delen kan avlasta den norra delens behov av elevplatser. Förvaltningen behöver därför säkra mark för det långsiktiga behovet av elevplatser i norra Bromma. Antal nya elevplatser, geografisk placering och tidplan är dock helt och hållet relaterat till planprogrammens genomförandetakt och omfattning.

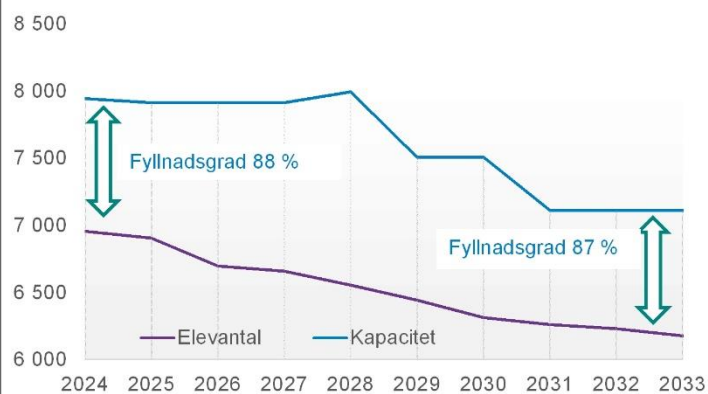
Planerade lokalförändringar

Inga lokalförändringar planeras i dagsläget mellan 2033 och 2045. Utifrån det sjunkande elevantalet har en revidering av den långsiktiga planeringen av nya elevplatser i SDO varit nödvändig för att säkerställa ekonomisk effektivitet. Flera planerade skolor, som tidigare var planerade att färdigställas under andra planeringsperioden, saknar idag elevunderlag sett utifrån befolkningsprognosen, bland annat skolprojekten Riksby 1 och Solvalla, varför dessa skjutits fram i planeringen till efter 2045.

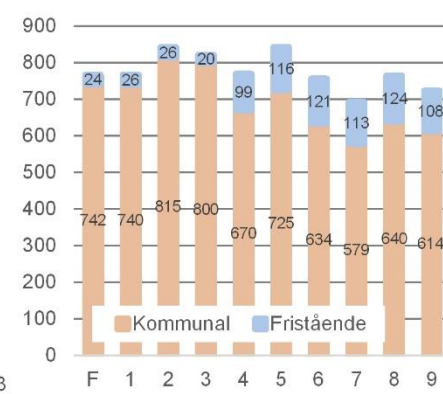
En förändring mot föregående år är att projektet Riksby 2 har avbrutits. Skolprojektet i Riksby planerades utifrån de omfattande stadsutvecklingsplanerna för centrala Bromma, med Brommaplan som central punkt. Sedan projektets början har emellertid antalet planerade bostäder minskat, vilket i sin tur har lett till ett minskat behov av elevplatser i området.

Elevantalsframskrivning för kommunala grundskolor i SDO jämfört med planerade kapacitetsförändringar fram till år 2033

Elevantal i kommunala- och fristående grundskolor i SDO per årskurs ht24

Hässelby-Vällingby

Nuläge, läsår 2024–2025

Kommunala skolor (14 st.)	Totalt	ÅK F-3	ÅK 4–6	ÅK 7–9	Annat*
Kapacitet, antal elever	8 072	3 503	2 500	1 939	130
Fyllnadsgrad	88%	88%	81%	95%	

Antal skolor med tidsbegränsade lokaler: 8

Anpassad grundskola finns i fyra skolor

* Avser 115 elevplatser i anpassad grundskola samt andra elevplatser för elever med särskilda behov.

I Hässelby-Vällingby stadsdelsnämndsområde (SDO) finns 14 kommunala grundskolor, av dessa har sex skolor högstadium. Den totala fyllnadsgraden i SDO är knappt 90 procent. Det innebär att det finns ett befintligt överskott av 1 000 elevplatser.

Det finns färre elevplatser i högstadiet än i låg- och mellanstadiet i SDO, vilket innebär ett beroende av utpendling av högstadieelever till fristående skolor och till högstadieskolor i andra SDO. I och med att det finns relativt färre högstadieplatser i de kommunala skolorna är fyllnadsgraden högre för högstadiet. Utbudet av högstadieplatser innebär dock ett visst elevtapp på mellanstadiet, då flera elever söker sig till högstadieskolor redan då, för att säkra en plats på en högstadieskola. Elevtappet i mellanstadiet kan även förklaras utifrån att många fristående skolor startar sin verksamhet från årkurs 4. Det har tidigare funnits utmaningar att tillgodose behovet av högstadieplatser i SDO.

Flera av skolorna i SDO bedriver delar av sin verksamhet i tidsbegränsade lokaler. I stort sett samtliga av Björnbodaskolans lokaler är tidsbegränsade. Utöver det finns även externa inhyrningar. En översyn av skolornas kapaciteter pågår då de befintliga kapacitetsbedömningarna behöver uppdateras.

Flera av skolorna i SDO är i stort behov av underhåll, varför SISAB planerar att genomföra underhållsprojekt på ett flertal skolor under de kommande åren. I dagsläget pågår två underhållsprojekt i SDO; på Grimstaskolan och på Vällingbyskolan.

Vissa av skolorna i SDO hyr idag timmar i idrottsförvaltningens idrottshallar för att möjliggöra idrottsundervisning.

Första planeringsperioden 2025–2033

	2024	2033	Förändring 2024–2033	2045	Förändring 2033–2045
Folkbokförda elever 6–15 år boende i SDO	10 271	8 943	-1 328	9 495	552
Elever F-9 i SDOs skolor, totalt	7 731	6 618	-1 113		
Kommunal skola	6 954	5 934	-1 020		
Fristående skola	777	684	-93		
Barn i 0-område		241	241		

'0-område syftar till kommande stadsdel i Riddersvik. Dessa elever har i tabellen inte fördelats mellan kommunala och fristående skolor utan tas med till kommunala skolornas behov i analysen.

Årets befolkningsprognos visar en förväntad minskning med cirka 1 300 barn i grundskoleålder i SDO fram till 2033, en minskning som till antalet är den tredje största av SDO i Stockholm. Minskningen förväntas i stort sett i alla delar av SDO. Endast Riddersvik i Lövsta sticker ut med en relativt stor ökning. I linje med befolkningsprognosens minskning visar även elevantalsframskrivningen en förväntad minskning av antalet elever framöver, om cirka 1 000 i de kommunala skolorna och knappt 100 i de fristående skolorna fram till 2033. I relativa termer är minskningen således ungefär densamma för elever i kommunal grundskola som i fristående skolor. De minskningar som förväntas innebär ytterligare nedrevideringar sedan föregående års befolkningsprognos och elevantalsframskrivning.

I dagsläget går cirka 7 000 elever på en kommunal grundskola i SDO, av dessa är något under 10 procent folkbokförda i annat SDO eller annan kommun. Däremot pendlar cirka en fjärdedel av, i SDO folkbokförda, barn och unga i grundskoleålder ut till kommunala skolor i annat SDO, till annan kommun eller till fristående skolor. Störst utpendling sker till Spånga och Bromma. Utpendlingen ökar utifrån ålder och är störst bland högstadiel elever. Då det redan idag finns en utpendling av elever till andra SDO, och att det finns en förväntad minskning av antalet elever i staden i stort, finns det en risk att skolorna i SDO urholkas än mer med anledning av nettoutpendlingen. I det fall det kommer finnas fler lediga elevplatser i till exempel Brommas skolor eller Spångas skolor kan effekten bli att fler från Hässelby-Vällingby söker och antas i skolor i andra SDO, vilket potentiellt kan försämra fyllnadsgraden ytterligare.

Det finns färre elevplatser i årskurs 6 än i årskurs 7, vilket medför att eleverna boende i SDO är beroende av att det finns elevplatser i årskurs 7 utöver de som finns i de kommunala grundskolorna. Om dagens pendlingsmönster förändras finns risken att staden inte kan erbjuda alla som slutar årskurs 6 en plats till årskurs 7 i kommunal grundskola i SDO. Dock antas underskottet av elevplatser i årskurs 7 minska efter färdigställande av Vällingbyskolans tillbyggnation och successiv minskning av elevkullarna fram till 2033 eftersom elevantalet antas minska under den första planeringsperioden.

Behovsbedömning

Sett till den stadsövergripande målsättningen om 90 procent fyllnadsgrad i grundskolorna skulle det finnas behov av 6 900 elevplatser år 2033 i SDO. Detta är 1 000 elevplatser färre än dagens grundskolekapacitet.

Såldes finns det behov av att minska antalet elevplatser i SDO. Mot slutet av första planeringsperioden förväntas den lägsta fyllnadsgraden i mellanstadiet, samtidigt förväntas fyllnadsgraden i högstadiet vara relativt högt till och med år 2033. Geografiskt ser det största överskottet av elevplatser ut att bli i skolorna kring Kälvesta-Vinsta, men även till viss del i skolorna i Hässelby.

Dock vänder minskningen till ökning i befolkningsprognosen efter 2033 vilket strategiskt kan behövas ta hänsyn till vid planerad lokalavveckling under första planeringsperioden. Det är viktigt att bibehålla flexibilitet för att hantera både tillväxt och minskning av elevantalet på sikt. Därför kommer förvaltningen att se över hur lokalbeståndet med långsiktigt behov bäst kan nyttjas under denna övergångsperiod, exempelvis genom samnyttjande med andra förvaltningar.

Planerade lokalförändringar

Den planerade minskningen är 800 elevplatser under första planeringsperioden. Det finns ytterligare ambitioner att minska lokalkapaciteten, åtminstone tillfälligt sett till framtida behov, men fortsatt arbete krävs. Ett flertal avvecklingar av tidsbegränsade lokaler planeras i SDO.

Byggprojektet på Vällingbyskolan syftar till att tillgodose flera behov; underhåll, utökat antal högstadieplatser, utökat antal elevplatser i anpassad grundskola samt avveckling av tidsbegränsade lokaler. Vällingbyskolans byggprojekt planeras att färdigställas år 2028. Då projektet initierades och startades fanns en större brist av högstadieplatser i SDO, därav den planerade kapacitetsökningen i högstadiet. Då projektet kommit långt i processen har det inte funnits möjlighet att avbryta den kapacitetsökande delen i projektet, med anledning av flera beroenden i projektet. Under byggprojektet kommer skolan vara delvis internevakuerade i skolan, delvis i Nälstaskolans tidsbegränsade lokaler. De tidsbegränsade lokalerna avvecklas när projektet är klart.

Björnbodaskolan bedriver sin verksamhet i tidsbegränsade lokaler. En ytterligare paviljong planeras ställas upp på Björnbodaskolan under 2025. Detta mot bakgrund av att lokalerna för bland annat kök och matsal stängdes under 2023 på grund av dålig inomhusmiljö. Skolans byggnader med dålig inomhusmiljö kommer att rivas under 2025 förutsatt finansiering från kommunstyrelsen. På sikt planeras en ny skola på platsen. Bygglov för skolans nuvarande tidsbegränsade lokaler går ut 2031. Skolans verksamhet planeras då att evakueras till Sankt Jacobi och byggnation av den nya F-6 skolan kan påbörjas. I samband med detta kan Vinsta grundskola västras organisation ses över.

Utöver ovanstående ser förvaltningen över ytterligare åtgärder för att på sikt minska kapaciteten. Ett utredningsuppdrag för avveckling av 700 elevplatser har initierats. I dagsläget finns inga beslut avseende vilka lokaler som skulle beröras.

Sammanställning av planerade byggprojekt i grundskolor 2025–2033

Huvudsakligt syfte	Skola	Syfte/mål	Kapacitetsförändring	Färdigställande år	Nämndbeslut*
Underhåll	Grimtaskolan	Underhåll	0	2026	G 2022-04-28
	Hässelby Villastads skola	Underhåll	0	2029–2030	
	Maltesholmskolan	Underhåll	0	2029–2030	

	Hässelbygårdsskolan	Underhåll	0	2029–2030	
Om- och/eller utbyggnad	Björnbodaskolan	Tidsbegränsade lokaler. Ersätter befintliga lokaler	0	2025	G 2024-10-24
	Vällingbyskolan	Kapacitetsökning och underhåll	320	2028	G 2021-09-23, rev G 2023- 03-30
Avveckling	Björnbodaskolan	Rivning av lokaler i dålig sikt	0	2025	
	Sörgårdsskolan	Avveckling tidsbegränsade lokaler	-90	2025–2026	
	Nälstaskolan	Avveckling tidsbegränsade lokaler	0	2028	
	Björnbodaskolan	Avveckling tidsbegränsade lokaler+andra byggnader	-336	2031	
	Utredning	Avveckling tidsbegränsade lokaler	-700	2025–2033	
Totalsumma			-806		

**Datum UTBN. U=utredningsbeslut, I=inriktningsbeslut, G = genomförandebeslut, IH=inhyrningsmedgivande*

Andra planeringsperioden 2034–2045

Behovsbedömning

Under den andra planeringsperioden förväntas antalet barn och unga i grundskoleåldern öka med cirka 550. Dock innebär ökningen inte att antalet uppgår till dagens nivå, således förväntas en nettominskning med cirka 800 mellan 2024 och 2045.

De främsta exploateringsområdena i SDO är i området Vinsta-Johannelund där det planeras för cirka 3 500–4 000 bostäder och bostadsbyggnationen sträcker sig över båda planeringsperioderna. De flesta planerade bostäderna kommer färdigställas efter första planeringsperioden. Samtidigt förväntas en minskning av antalet barn och unga i grundskoleålder i befintligt bostadsbestånd varför de planerade bostäderna inte förväntas generera något behov av nya elevplatser under perioden sett till hela SDO. Behovet kan dock öka lokalt utifrån att kunna säkerställa en elevplats nära hemmet.

Ett fortsatt lokalöverskott kommer innebära att vidare lokalavvecklingar kommer behövas för att effektivt nyttja lokalbeståndet i de kommunala grundskolorna.

Planerade lokalförändringar

Den nya Björnbodaskolan planeras färdigställas i början av andra planeringsperioden. I dagsläget planeras den som en F-6 skola med tre paralleller, samt även med en verksamhet för anpassad grundskola. En skola i detta område är viktigt utifrån principen gällande att alla elever ska erbjudas en elevplats nära hemmet. Då en stor minskning av barn i grundskoleålder förväntas i SDO kommer det behövas noggrann strategisk bedömning avseende omfattning av nya elevplatser samt var dessa ska tillskapas.

Under den andra planeringsperioden planeras den sista evakuerade skolan till Sankt Jacobi flytta ut. Efter det är skolfastigheten Sankt Jacobi tillgänglig för en ny permanent skola med

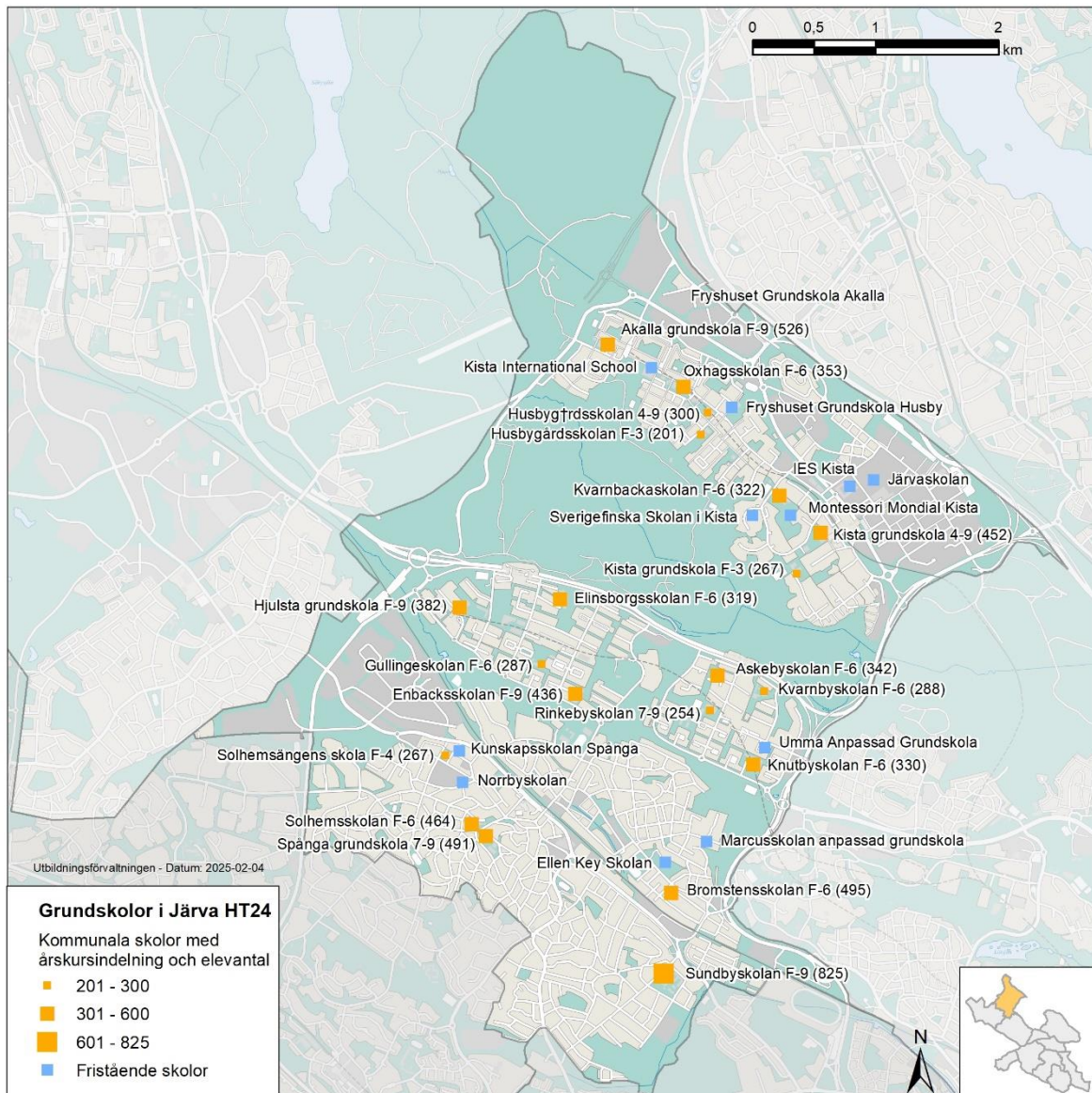
cirka 900 elevplatser eller för ytterligare evakueringar. Det främsta syftet med att Sankt Jacobi hyrdes in var utifrån att lösa ett omfattande evakueringsbehov från flera skolor i staden. Skolan ligger dock strategiskt bra till sett till planerad bostadsbyggnation i Vinsta-Johannelund. Således kommer skolan kunna omhänderta ett eventuellt ökat behov av elevplatser i närområdet. En förändring mot vad som presenterades föregående år är att bedömningen är att det är osäkert när skolbyggnaden kommer inrymma en permanent skolverksamhet igen, mot bakgrund av ett osäkert behov av elevplatser och då det föreligger ett stort evakueringsbehov i staden, främst med anledning av planerade underhåll.

Förvaltningen utreder även olika alternativ för att minska antalet elevplatser under den andra planeringsperioden utifrån det bedömda behovet.

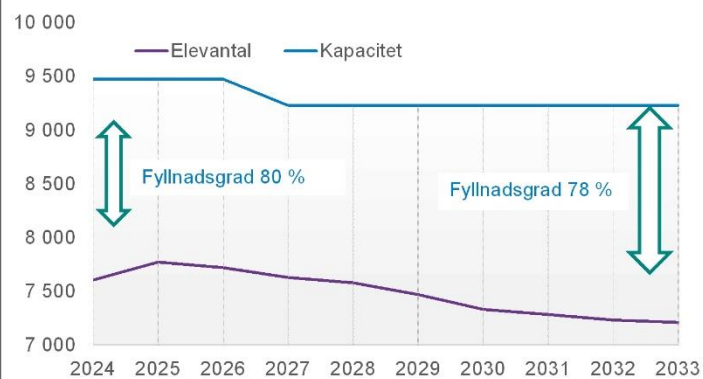
Sammanställning av planerade byggprojekt i grundskolor 2034–2045

Huvudsakligt syfte	Skola	Syfte/mål	Kapacitetsförändring	Färdigställande år	Nämndbeslut*
Nya skolor	Nya Björnbodaskolan	Kapacitetsökning och ersätta tidsbegränsade lokaler	660	2033–2034	
Totalsumma			660		

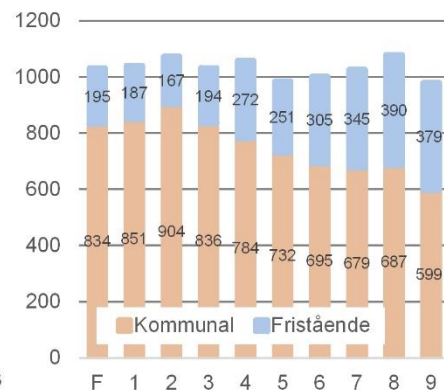
**Datum UTBN. U=utredningsbeslut, I=inriktningsbeslut, G = genomförandebeslut, IH=inhyrningsmedgivande*

Elevantalsframskrivning för kommunala grundskolor i SDO jämfört med planerade kapacitetsförändringar fram till år 2033

Elevantal i kommunala- och fristående grundskolor i SDO per årskurs ht24

Järva

Nuläge, läsår 2024–2025

Kommunala skolor (18 st)	Totalt	ÅK F-3	ÅK 4-6	ÅK 7-9	Annat*
Kapacitet, antal elever	9 785	4 040	2 926	2 507	312
Fyllnadsgrad totalt	80%	85%	76%	78%	

Antal skolor med tidsbegränsade lokaler: 1

Anpassad grundskola finns i sju skolor

* Avser 224 elevplatser i anpassad grundskola samt andra elevplatser för elever med särskilda behov

I Järva stadsdelsnämndsområde (SDO) finns det 18 kommunala grundskolor. Majoriteten av dessa är F-6 skolor. Totalt sett är fyllnadsgraden 80 procent, vilket innebär ett överskott av cirka 1 800 elevplatser. Fyllnadsgraden är lägre på mellanstadiet än på låg- och högstadiet. Detta kan förklaras av att många elever söker sig till fristående skolor eller skolor utanför SDO under mellanstadiet för att säkra en högstadieplats, då det finns flera F-6 skolor.

Flera av skolorna i SDO saknar egna idrottshallar och är beroende av timbokningar i idrottsförvaltningens hallar. En utmaning i planeringen är att tillgodose behovet av idrottslokaler, då det är relativt fullbokat i områdets hallar. Framöver kommer även Kämpingseskolan nyttjas som förvaltningskontor, där Enbacksskolan har haft delar av sin idrottsundervisning, vilket ökar behovet av idrottslokaler ytterligare.

Bromstensskolan bedriver verksamhet för skolans förskoleklasser i externa lokaler. Lokaler har fått nedslag från miljöförvaltningen avseende inomhusmiljön. Det har utretts vilka möjligheter som finns att anpassa lokalerna men det har visat sig vara byggnadstekniskt komplicerat och omfattande. Med anledning av detta finns ett prioriterat projekt för att utreda möjligheterna och vilka anpassningar som krävs för att inrymma förskoleklasserna vid övriga skolan på Carl Barks väg.

Solhemsskolan bedriver del av sin verksamhet i tidsbegränsade lokaler. Vidare har flera skolor verksamhet i annex i externa lokaler.

Skolorna i SDO har högt socioekonomiskt index, vilket innebär att man vid bedömning av skolornas kapacitet skrivit ned gruppstorlekarna och ökat ytan per elev för att möjliggöra en högre personaltäthet samt undervisning i mindre grupper.

Flera skolor i SDO har behov av underhåll vilka kräver evakuering av verksamheterna. Utifrån behovet planerar SISAB underhållsprojekt på flera av skolorna under första och andra planeringsperioden.

Första planeringsperioden 2025–2033

2024	2033	Förändring 2024–2033	2045	Förändring 2033–2045
------	------	-------------------------	------	-------------------------

Folkbokförda elever 6–15 år boende i SDO	12 388	11 820	-568	13 886	2 065
Elever F-9 i SDOs skolor, totalt	10 283	9 840	-443		
Kommunal skola	7 599	7 192	-407		
Fristående skola	2 684	2 631	-53		
Barn i 0-område*		18	18		

*0-område syftar till kommande bostadsbyggnation i norra Akalla. Dessa elever har i tabellen inte fördelats mellan kommunala och fristående skolor utan tas med till kommunala skolornas behov i analysen.

Under den första planeringsperioden förväntas en minskning av cirka 600 barn och unga i grundskoleåldern i SDO. Befolkningsutvecklingen skiljer sig dock åt inom SDO. I områden som Rinkeby och Tensta förväntas en större minskning, i Akalla-Husby en liten minskning medan det i Kista förväntas ske en ökning av barn och unga i grundskoleåldern. Ökningen är relaterad till de bostäder som förväntas byggas i Kista fram till 2033, men ökningen förväntas inte generera behov av kapacitetsökning under första planeringsperioden. Dock kommer ett behov av kapacitetsökning under andra planeringsperioden som är relaterat till de nya bostäderna.

Det totala elevantalet förväntas minska med cirka 400 elever i de kommunala skolorna under första planeringsperioden, vilket är i linje med befolkningsprognosen. Det förväntas ske en minskning i alla områden, förutom i Kista och Bromsten.

Cirka 60 procent av barn och unga 6–15 år boende i SDO väljer en kommunal skola inom SDO. För barn i högstadieåldern är siffran endast 45 procent vilket tyder på en ökad utpendling i de högre åldrarna. Det är främst en stor utpendling till andra kommuner, men även till Hässelby-Vällingby SDO, Bromma SDO och Norra innerstadens SDO.

Det finns relativt många F-6-skolor i SDO, vilket innebär att många elever måste söka nya skolor till högstadiet. Området har färre elevplatser i årskurs 7 än i årskurs 6. Detta är för att en stor andel högstadieelever väljer en fristående skola eller en skola utanför SDO.

Behovsbedömning

Sett till den stadsövergripande målsättningen om 90 procent fyllnadsgrad i grundskolorna skulle det finnas behov av 8 000 elevplatser år 2033 i Järva. Detta är 1 400 elevplatser färre än dagens grundskolekapacitet.

Det finns lokala skillnader i förväntat överskott av elevplatser. I områden som Kista och Akalla-Husby förväntas elevantalet att öka på sikt. I Rinkeby och Tensta-Hjulsta finns det idag ett överskott och elevantalsframskrivningen visar även på en större minskning i dessa områden. I Spånga är skolorna relativt välfyllda. Det antas att det kommer bli brist på elevplatser i lågstadiet under prognosperioden främst drivet av inflyttning till Bromstensstaden. Dock finns det ett visst överskott av elevplatser i Spånga i mellan- och framför allt högstadium. Möjlig omallokering av elevplatser mellan årskurser kan behöva ses

över. I Spångas fyra skolor sammantaget bedöms det finnas ett överskott i slutet av prognosperioden om cirka 400 elevplatser.

Planerade lokalförändringar

Den planerade minskningen är 250 elevplatser under första planeringsperioden. Det finns ytterligare ambitioner att minska lokalkapaciteten speciellt i Rinkeby och Tensta sett till framtida behovet men fortsatt arbete krävs.

På Kista grundskola planeras underhållsprojekt, vilket omfattar kök och matsal. Projektet planeras att färdigställas sommaren 2026.

På flera skolor finns behov av omfattande underhåll, således planeras underhållsprojekt i dessa, se tabell nedan. Det kommer följaktligen behövas planering för evakuering av verksamheterna i dessa skolor. Planeringsinriktningen är att samtliga evakueringar ska ske inom befintligt lokalbestånd. Även Kvarnbyskolan är i behov av underhåll, men denna planeras att intern- och delevakueras.

Hjulsta grundskola har idag en låg fyllnadsgrad på under 50 procent. Förvaltningen ser över möjligheten att använda delar av skolans lokaler för evakueringar under både första och andra planeringsperioderna.

Två av RSU-grupperna i SDO har eller kommer byta lokaler. Husbygårdsskolan har en RSU-grupp som organisatoriskt kommer byta enhet till Akalla grundskola. I och med detta flyttar gruppen till externa lokaler närmare Akalla grundskola, vilket kräver anpassningar. Askebyskolans RSU-grupp som har huserat i externa lokaler flyttade under 2024 in i lokaler på Rinkebyskolan. Den externa lokalen kommer sägas upp när avtalet löper ut under 2025.

Planeringen av ny skola på Bromstens IP utgick ur förra årets lokalförsörjningsplan då behovet av en ny skola inte längre finns. Förvaltningen följer utvecklingen vad gäller behov av att öka kapaciteten i området för yngre elever enligt skola nära hemmet. Något som kan uppstå i slutet av första prognosperioden.

Kök- och matsalspaviljongen på Solhemsskolan står idag på tidsbegränsat bygglov och behöver ersättas under den första planeringsperioden. Projektet har reviderats till att endast fokusera på att ersätta den tidsbegränsade lokalen. Tidigare planering att öka kapaciteten på Solhemsskolan har utgått då behovet av elevplatser kommer kunna omhändertas inom befintligt bestånd.

Utifrån behovet arbetar förvaltningen med att ta fram förslag på åtgärder för att minska elevplatser i Rinkeby och Tensta där elevantalet förväntas att minska mest.

Sammanställning av planerade byggprojekt i grundskolor 2025–2033

Huvudsakligt syfte	Skola	Syfte/mål	Kapacitetsförändring	Färdigställande år	Nämndbeslut*
Underhåll	Kista grundskola	Kök	0	2026	G 2024-06-13
	Hjulsta grundskola (F-6)	Underhåll	0	2027	
	Husbygårdsskolan 4–9	Underhåll, anpassningar och evakuering	0	2028	
	Bromstensskolan	Underhåll och anpassningar	0	2028–2029	G 2020-06-17
	Kvarnbyskolan	Underhåll och evakuering	0	2029	
	Hjulsta grundskola (7–9)	Underhåll och evakuering	0	2030	
	Kista grundskola (F-3)	Underhåll och evakuering	0	2030	
	Oxhagsskolan	Underhåll och evakuering	0	2032	
	Kvarnbackaskolan	Underhåll och evakuering	0	2033	
Om- och/eller utbyggnad	Akalla grundskola	Anpassningar	0	2025	
	Askebyskolan	Anpassningar	0	2025	
	Solhemsskolan	Ersätta tidsbegränsade lokaler (kök/matsal)	0	2030–2031	
Avveckling	Askebyskolan	Avveckling av annex	0	2025	
	Solhemsskolan	Tidsbegränsade lokaler	0	2030–2031	
Tomställning	Hjulsta grundskola	Tomställning	-246	2027	
Totalsumma			-246		

*Datum UTBN. U=utredningsbeslut, I=inriktningsbeslut, G = genomförandebeslut, IH=inhyrningsmedgivande

Andra planeringsperioden 2034–2045

Behovsbedömning

Under andra planeringsperioden förväntas en ökning av antalet barn och unga i grundskoleåldern med cirka 2 100. Jämfört med dagens nivå innebär det en nettoökning med cirka 1 500 barn. Den förväntade ökningen är relaterad till planerad bostadsbyggnation som planeras i Kista och Akalla-Husby. Det gör att behovet är direkt knutet till antalet bostäder som färdigställs, storleken på dessa och när i tid de färdigställs. Ökningen av barn kan inte omhändertas i befintligt bestånd i Rinkeby och Tensta där det idag finns ett överskott av elevplatser, då dessa områden ligger för långt ifrån den planerade bostadsbyggnationen. I och med att alla elever ska erbjudas en skolplats nära hemmet innebär det att det finns ett behov av två nya skolor med kapacitet för 900 elever vardera.

Planerade lokalförändringar

Under den andra planeringsperioden planerar SISAB ett större underhållsprojekt i Husbygårdsskolan F-3 och Kista grundskola 4–9. En utredning för evakueringslösning pågår. Planeringsinriktningen är att evakueringarna ska omhändertas inom befintligt lokalbestånd.

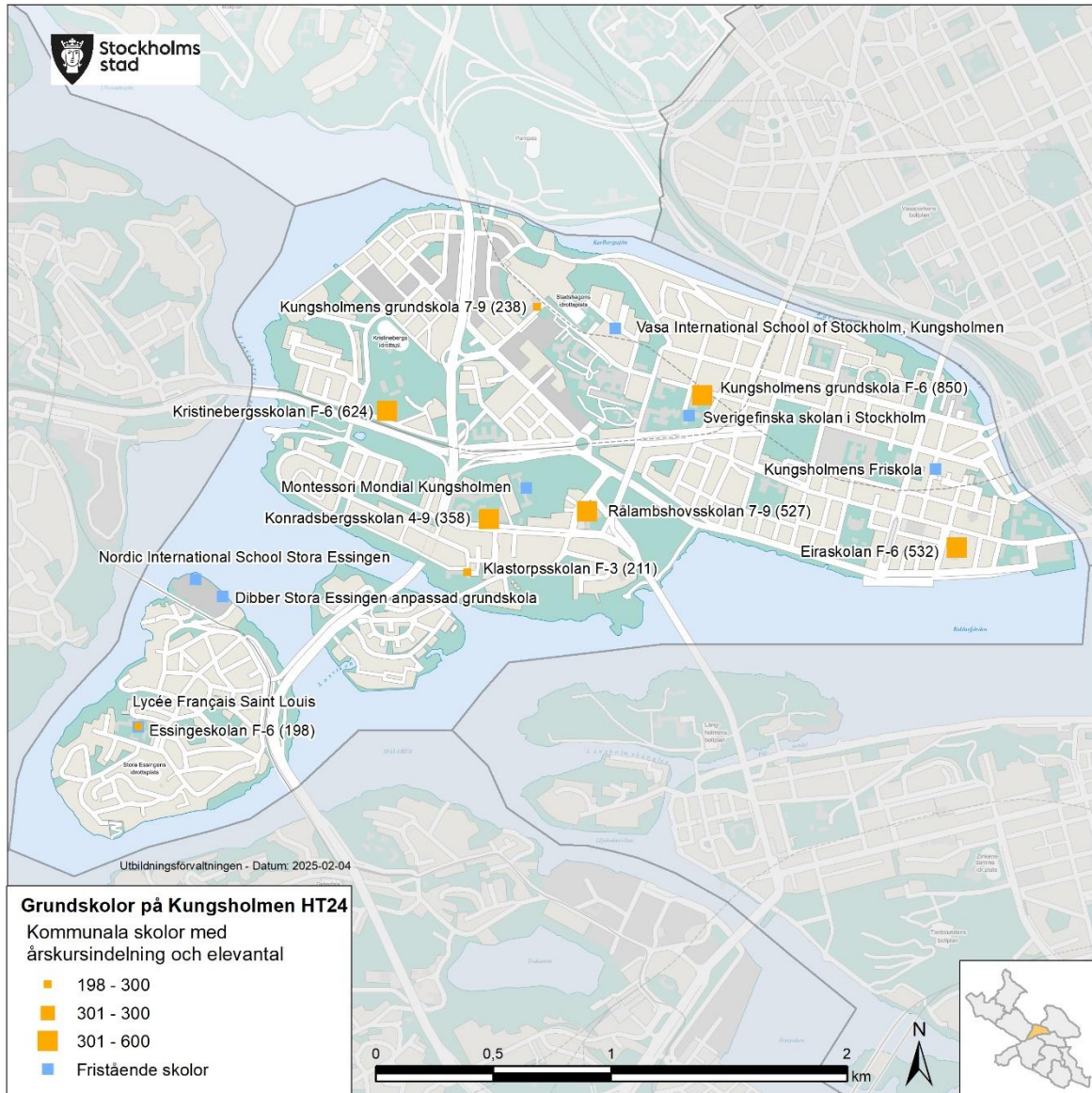
Fram till 2045 finns det behov av två nya skolor i SDO. Förvaltningen bedömer att behovet av en ny skola i Kista Äng uppstår mellan 2034–2038. Fram till dess kan flera närliggande skolor omhänderta ökningen av barn i grundskoleålder som den bostadsbyggnation som planeras i

området genererar. Därefter finns behov av en ny skola på Dalhagens BP mellan 2040–2045. Fram till dess kan den nya skolan Kista Äng omhänderta det ökade behovet av elevplatser.

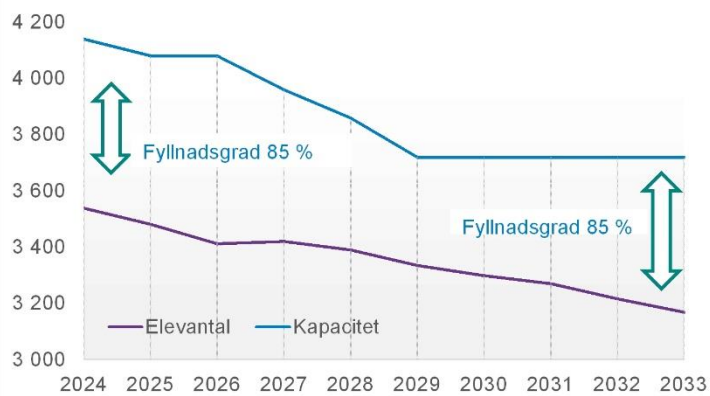
Sammanställning av planerade byggprojekt i grundskolor 2034–2045

Huvudsakligt syfte	Skola	Syfte/mål	Kapacitetsförändring	Färdigställande år	Nämnd-beslut*
Nya skolor	Kista Äng	Ny skola	900	2034–2038	G 2020-02-06
	Dalhagens BP	Ny skola	900	2041–2045	
Totalsumma			1800		

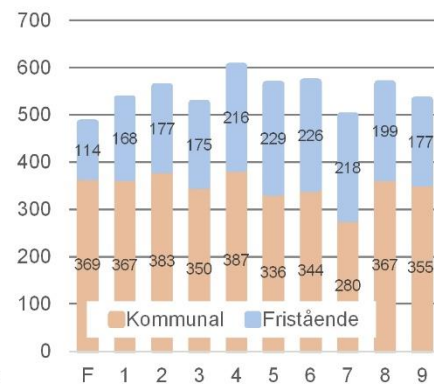
**Datum UTBN. U=utredningsbeslut, I=inriktningsbeslut, G = genomförandebeslut, IH=inhyrningsmedgivande*

Elevantalsframskrivning för kommunala grundskolor i SDO jämfört med planerade kapacitetsförändringar fram till år 2033

Elevantal i kommunala- och fristående grundskolor i SDO per årskurs ht24

Kungsholmen

Nuläge, läsår 2024–2025

Kommunala skolor (7 st.)	Totalt	ÅK F-3	ÅK 4–6	ÅK 7–9	Annat*
Kapacitet, antal elever	4 219	1 728	1 300	1 110	81
Fyllnadsgrad	86%	85%	82%	90%	

Antal skolor med tidsbegränsade lokaler: 4

Anpassad grundskola finns i två skolor

*Avser 45 elevplatser i anpassad grundskola samt andra elevplatser för elever med särskilda behov

I Kungsholmen stadsdelsnämndsområde (SDO) finns idag sju kommunala grundskolor, varav majoriteten är F-6 organisationer eller är renodlade högstadium (årkurs 7–9).

Den totala fyllnadsgraden i SDO uppgår till cirka 88 procent, vilket innebär ett överskott på drygt 580 elevplatser. På lågstadiet noteras en hög fyllnadsgrad, då vårdnadshavare till barn i lågstadieålder vanligtvis väljer kommunala skolor i närheten av hemmet. Mellanstadiets fyllnadsgrad är däremot lägre. Den lägre nivån kan huvudsakligen förklaras av att många fristående skolor påbörjar sin verksamhet från årskurs 4, vilket leder till att en viss andel elever byter till dessa skolor. Fyllnadsgraden ökar återigen på högstadiet, bland annat på grund av hög inpendling av elever från andra SDO.

I SDO är avstånden mellan skolorna små, vilket underlättar vid samverkan mellan skolorna, exempelvis gällande idrottssalar. Det råder brist på idrottskapacitet i SDO, och skolor som saknar idrottssal hyr idag in sig hos dem som har ett överskott på salstider. Detta överskott består dock mestadels av strötider och konkurrensen om tiderna är mycket stor, inte minst vad gäller tider i Konradsbergshallen.

Några skolor bedriver idag delar av sin verksamhet i tidsbegränsade lokaler. Flera av Kungsholmens skolor är också i stort behov av underhåll, varför SISAB planerar att genomföra underhållsprojekt i dessa under de kommande åren.

Första planeringsperioden 2025–2033

	2024	2033	Förändring 2024–2033	2045	Förändring 2033–2045
Folkbokförda elever 6–15 år boende i SDO	5 025	4 444	-581	3 961	-483
Elever F-9 i SDOs skolor, totalt	5 507	4 989	-518		
Kommunal skola	3 537	3 167	-370		
Fristående skola	1 899	1 744	-155		
Statlig skola	71	78	7		

Årets befolkningsprognos visar att antalet barn och unga 6–15 år i SDO förväntas minska fram till 2033. Den största minskningen förväntas av barn i lågstadieålder. Trots att nedjusteringen jämfört med tidigare prognoser är marginell, visar den på en ihållande trend av

minskande befolkning inom SDO. En lokal ökning förväntas dock i Stadshagen, Kungsholmens stora utvecklingsområde, där drygt 1 400 bostäder planeras. Trots denna förväntas ingen nettoökning av antalet barn och unga 6-15 år.

Elevantalsframskrivningen visar att antalet elever i de kommunala grundskolorna förväntas minska med cirka 370 elever fram till 2033. Antalet elever på låg- och mellanstadiet kommer att fortsätta minska under hela planeringsperioden, med en särskilt tydlig nedgång i mellanstadiet.

36 procent av de folkbokförda mellanstadieeleverna på Kungsholmen är inskrivna i andra skolor än de kommunala inom SDO. Av dessa elever går 23 procent i fristående skolor på Kungsholmen, medan resterande har sin skolplacering i antingen fristående eller kommunala skolor i andra SDO. Detta tyder på att majoriteten av eleverna som lämnar de kommunala grundskolorna i årskurs 4 ändå stannar kvar inom SDO.

Gällande högstadiet visar elevantalsframskrivningen på en initial ökning av elever innan en efterföljande minskning förväntas. Hela 47 procent av högstadieeleverna väljer fristående eller kommunala skolor i andra SDO. Detta mönster kan förklaras av att högstadieelever tenderar att vara mer benägna än yngre elever att söka sig till skolor utanför sitt eget SDO. Närheten till Norra innerstaden gör att många av Kungsholmens högstadieelever väljer skolor där. Äldre elevers ökade rörlighet syns inte bara i utpendlingen, utan också i den stora inpendlingen av högstadieelever från andra SDO. Lediga elevplatser fylls snabbt av inpendlande elever, främst från västerort. Detta speglar också fyllnadsgraden, som i SDO ökar på högstadiet.

Behovsbedömning

Sett till den stadsövergripande målsättningen om 90 procent fyllnadsgrad i grundskolorna skulle det finnas behov av 3 500 elevplatser år 2033 på Kungsholmen. Detta är 600 elevplatser färre än dagens grundskolekapacitet.

Det vikande elevunderlaget i SDO gör att skolornas fyllnadsgrad kommer att minska under den första planeringsperioden, vilket innebär större överskott år 2033 än i dagsläget. Överskottet av elevplatser beror till stor del på det förväntade elevtappet i mellanstadiet, vilket resulterar i tomma elevplatser. Samtidigt kan förvaltningen inte minska antalet tillgängliga elevplatser i samma omfattning, eftersom alla inskrivna elever måste få möjlighet att stanna kvar på sina nuvarande skolor.

Flera skolor är i behov av omfattande underhåll, varför omfattande underhållsprojekt behöver genomföras, vilka innebär en evakuering av verksamheterna. Förvaltningen ser möjlighet att använda delar av Konradsbergsskolans lokaler för evakueringar och kommer att undersöka detta alternativ närmare för att säkerställa skolans evakueringskapacitet.

Behovet av idrottslokaler i SDO är som nämnt stort, och många skolor är beroende av tider i Konradsbergshallen för att tillgodose behovet av idrottsundervisning. Förvaltningen har tidigare inlett ett detaljplanearbete för att etablera Hedvigsbergssalarna i Konradsbergsparken. Då tidplanen förskjutits, kommer färdigställandet att sammanfalla med tre nya idrottshallar i Kristineberg som idrottsförvaltningen planerar för. Med ett sjunkande elevunderlag och för att undvika överkapacitet, har utbildningsförvaltningen därför omprövat behovet av Hedvigsbergssalarna. Bedömningen är att Kristinebergshallarna ensamt kommer att kunna tillgodose behovet, men förvaltningens ambition är att slutföra detaljplanen för att säkerställa mark för eventuella framtida behov av idrottslokaler.

Planerade lokalförändringar

Under den första planeringsperioden planerar SISAB att utföra underhållsprojekt på ett antal skolor i SDO. Vid behov beställer förvaltningen verksamhetsanpassningar i samband med underhållsprojekten för att uppfylla bland annat myndighetskrav. Underhållsprojekten medför att flera skolor måste evakueras. Den huvudsakliga planeringsinriktningen är att evakueringarna ska omhändertas inom befintligt bestånd.

Samtliga tidsbegränsade lokaler i SDO planeras att avvecklas under den första planeringsperioden, i enlighet med behovet av att minska antalet elevplatser. Dessa lokaler har tillsammans en kapacitet på omkring 500 elevplatser i årskurserna F-9.

Sammanställning av planerade byggprojekt i grundskolor 2025–2033

Huvudsakligt syfte	Skola	Syfte/mål	Kapacitetsförändring	Färdigställandeår	Nämndbeslut*
Underhåll	Kungsholmens grundskola (7–9)	Underhåll och evakuering	0	2026	G 2023-05-25
	Klastorpsskolan	Underhåll och evakuering	0	2028	
	Rålambshovsskolan	Underhåll och evakuering	0	2030	
	Essingeskolan	Underhåll och evakuering	0	2031	
Avveckling	Klastorpsskolan	Tidsbegränsade lokaler	-100	2025–2028	
	Kristinebergsskolan	Tidsbegränsade lokaler	-120	2027	
	Rålambshovsskolan	Tidsbegränsade lokaler	-120	2026	
	Essingeskolan	Tidsbegränsade lokaler	-140	2029	
Totalsumma			-480		

*Datum UTBN. U=utredningsbeslut, I=inriktningsbeslut, G = genomförandebeslut, IH=inhyrningsmedgivande

Andra planeringsperioden 2034–2045

Behovsbedömning

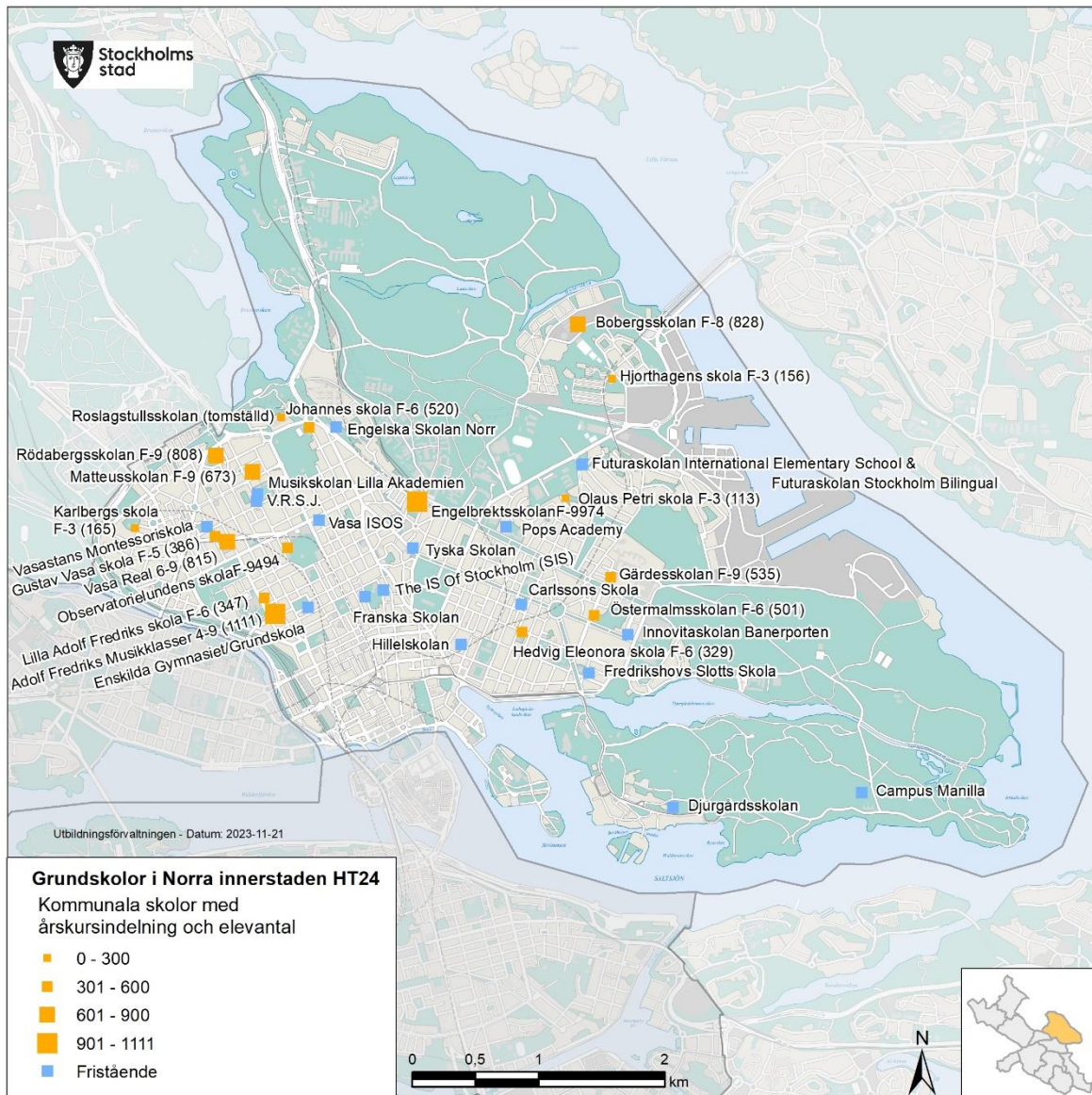
Trots nybyggnationen i östra Stadshagen förväntas antal barn och unga 6–15 år att fortsätta minska under den andra planeringsperioden. Nedjusteringen i befolkningsprognosen under andra planeringsperioden innebär att det i dagsläget inte finns elevunderlag som kan motivera

tillskapande av elevplatser i SDO. Förvaltningen har därför beslutat att skjuta fram det planerade skolprojektet Stadshagsklippan i Stadshagen till efter 2045.

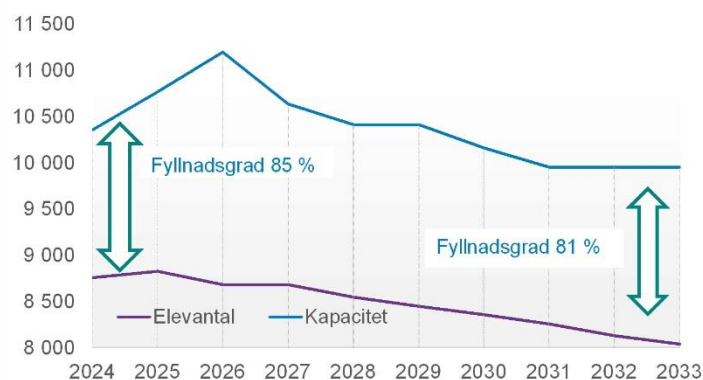
För att säkerställa en hög fyllnadsgrad i SDO planerar förvaltningen att genomföra en översyn av skolornas årskursindelningar och paralleller. Detta görs i syfte att eventuellt kunna anpassa skolornas kapacitet och organisation i förhållande till den demografiska utvecklingen.

Planerade lokalförändringar

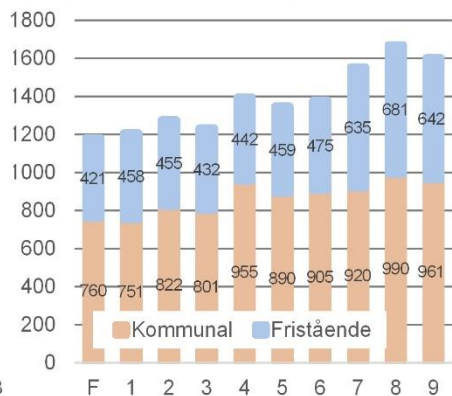
Inga lokalförändringar planeras i dagsläget mellan 2033 och 2045.

Elevantalsframskrivning för kommunala grundskolor i SDO jämfört med planerade kapacitetsförändringar fram till år 2033

Elevantal i kommunala- och fristående grundskolor i SDO per årskurs ht24

Norra innerstaden

Nuläge, läsår 2024–2025

Kommunala skolor (16 st)	Totalt	ÅK F-3	ÅK 4-6	ÅK 7-9	Annat*
Kapacitet, antal elever	10 464	3 892	3 158	3 306	108
Fyllnadsgrad	85%	81%	87%	87%	

Antal skolor med tidsbegränsade lokaler: 3

Anpassad grundskola finns i tre skolor

* Avser 88 elevplatser i anpassad grundskola samt andra elevplatser för elever med särskilda behov

I Norra innerstadens SDO finns det 16 kommunala grundskolor. Skolorna har en total fyllnadsgrad på 85 procent, vilket innebär ett överskott på 1 500 elevplatser. Det är framför allt en lägre fyllnadsgrad i lågstadiet, vilket kan förklaras av en högre inpendling från andra SDO/kommuner i de högre årskurserna samt minskande årskullar.

Flera skolor i SDO saknar egna idrottssalar och är beroende av att boka tider i idrottsförvaltningens idrottshallar. Dessa hallar har en hög beläggning varför det är en utmaning att möta behovet av idrottslokaler. Framöver kommer även fler skolor ha större behov av tider i hallarna. Det gäller bland annat Hjorthagens skola och Rödabergsskolan som idag använder idrottsförvaltningens hallar. Skolorna har idag inte full kapacitet och förväntas växa kommande åren.

Flera skolor i SDO bedriver delar av sin verksamhet i tidsbegränsade lokaler. Det finns även flera skolor som har hela eller delar av sin undervisning i externa lokaler.

Flertalet skolor inom SDO har behov av omfattande underhåll. SISAB planerar därför för underhållsprojekt på ett flertal skolor, både under första och andra planeringsperioden.

Första planeringsperioden 2025–2033

	2024	2033	Förändring 2024–2033	2045	Förändring 2033–2045
Folkbokförda elever 6–15 år boende i SDO	11 602	10 283	-1 319	10 224	-59
Elever F-9 i SDOs skolor, totalt	13 926	12 827	-1 099		
Kommunal skola	8 758	8 033	-725		
Fristående skola	5 168	4 794	-374		

Fram till 2033 förväntas en minskning av antalet barn och unga 6–15 år i SDO enligt befolkningsprognosen. Jämfört med föregående års prognos förväntas en ytterligare minskning om cirka 200 till 2033.

Enligt elevantalsframskrivningen förväntas en minskning med var åttonde elev i de kommunala grundskolorna i SDO. Minskningen är något mindre än vad som presenterades i föregående års framskrivning, vilken visade att antalet elever skulle minska med 1 000.

Justeringen av förväntningarna beror framför allt på antagande om en större inpendling av elever, men även att fler elever antas välja en kommunal skola i stället för fristående inom SDO. Således följer inte elevantalsframskrivningen samma mönster som befolkningsprognosen, vilken visar på en större minskning än föregående års prognos.

I SDO finns två större exploateringsområden dit majoriteten av nybyggnationen är koncentrerad, Hagastaden och Norra Djurgårdsstaden. I Hagastaden förväntas en ökning av cirka 200 barn i grundskoleålder fram till 2033. På övriga delar av Norrmalm förväntas en minskning av antalet barn i grundskoleålder, vilket innebär att det förväntas en nettominskning av barn i SDO i stort.

I Norra Djurgårdsstaden planeras det för cirka 10 000 bostäder, varav 3 600 av dessa ska vara redo för byggstart fram till 2033 enligt stadens planering. 1 500 av dessa finns med i befolkningsprognosen under den första planeringsperioden. Trots detta visar befolkningsprognosen på en minskning av cirka 40 barn i grundskoleålder i Norra Djurgårdsstaden fram till 2033. Detta beror på en större minskning av antal barn i grundskoleålder i befintlig bebyggelse.

Cirka 60 procent av alla barn boende i SDO går i en kommunal skola i sitt närområde. Det är en relativt liten utpendling av barn, men däremot går cirka 35 procent i en fristående skola. Det är en stor inpendling av elever till skolorna i SDO från andra kommuner, vilket delvis beror på att Adolf Fredriks musikklasser har ett nationellt intag av elever. Det är även en stor inpendling från andra SDO, framför allt Kungsholmen och Södermalm.

Behovsbedömning

Sett till den stadsövergripande målsättningen om 90 procent fyllnadsgrad i grundskolorna skulle det finnas behov av 9 000 elevplatser år 2033 i Norra innerstaden. Detta är 1 400 elevplatser färre än dagens grundskolekapacitet.

Sett till ett befintligt överskott av elevplatser i SDO, samt den förväntade minskningen av elever i området, bedömer förvaltningen att det finns ett behov av att avveckla elevplatser. Däremot finns det en osäkerhet i elevantalsutvecklingen då framskrivningen inte följer befolkningsprognosen på grund av antagande om ökad inpendling samt att en större andel förväntas gå i kommunala skolor.

Planerade lokalförändringar

Den planerade minskningen är cirka 400 elevplatser under första planeringsperioden. Det finns ytterligare ambitioner att minska lokalkapaciteten, åtminstone tillfälligt sett till framtida behov, men fortsatt arbete krävs.

SISAB har identifierat ett stort behov av underhåll av flera skolor i SDO, i och med det planeras flera underhållsprojekt vilka kräver helevakuering av de berörda verksamheterna. Några av årtalen för färdigställande av underhållsprojekten skiljer sig åt gentemot vad som

presenterades föregående år. Detta beror på att det skett förändringar i planerade evakueringslokaler och tidplanerna har behövt justeras utefter det.

På Vasa Real har det pågått ett större tillbyggnadsprojekt. Den tillbyggda delen färdig, men på grund av att skolans äldre lokaler ska underhållas under 2025–2026, kommer den nya delen först användas för skolans internevakivering. Skolan kan därmed öka sin verksamhet först efter underhållsprojektet.

På Gärdesskolan pågår ett projekt för att kapacitetsöka den anpassade grundskolan med 16 elevplatser. Utökningen innebär även att anpassade grundskolans lokaler flyttas inom skolan. Med anledning av detta byggprojekt har skolans fulla lokalkapacitet inte kunnat användas. När projektet är genomfört kommer skolan åter få tillgång till sin fulla lokalkapacitet och skolan kan då ta in 400 fler elever.

I förra årets lokalförsörjningsplan kommunicerades att en utredning skulle initieras för att minska antalet elevplatser i SDO med 1 000. Denna siffra har nu sänkts till 800 elevplatser i och med att Hjorthagens skolas tidsbegränsade lokaler inte längre planeras att ersättas. Avvecklingen har dock skjutits fram från 2025 till 2030 jämfört med förgående års planeringsinriktning. Bakgrunden är ett tillfälligt behov av fler elevplatser.

Roslagstullsskolans och Rödabergsskolans tidsbegränsade lokaler har behållits för att kunna nyttjas för evakueringar. De nyttjas inte idag och räknas därför inte med i områdets nuvarande kapacitet. Därav visar tabellen ingen avgående kapacitet för dessa. Roslagstullsskolans tidsbegränsade lokal kommer avvecklas 2033 och användas för evakueringar tillsammans med andra lokaler. De tidsbegränsade lokalerna på Rödabergsskolan planeras att avvecklas. Vilket årtal detta genomförs beror på hur vilka andra lokaler som kan tillgängliggöras för evakuering.

Ett flertal skolor i SDO har annex i externa lokaler. Sedan förra årets lokalförsörjningsplan har det beslutats att tre av dessa kommer avvecklas, vilka redovisas i tabellen nedan.

Sammanställning av planerade byggprojekt i grundskolor 2025–2033

Huvudsakligt syfte	Skola	Syfte/mål	Kapacitetsförändring	Färdigställande år	Nämndbeslut*
Underhåll	Vasa Real	Underhåll, anpassningar och intern evakuering	430	2026	G 2024-10-24
	Matteus skola	Underhåll, anpassningar och evakuering	0	2029	
	Gustav Vasa skola	Underhåll, anpassningar och evakuering	0	2031	
	Adolf Fredriks musikklasser	Underhåll, anpassningar och evakuering	0	2033	
	Östermalmsskolan	Underhåll och evakuering	0	2033	
Om- och/eller utbyggnad	Bobergsskolan	Anpassningar	0	2025	G 2023-09-28
	Gärdesskolan	Anpassad grundskola	412	2025	

Avveckling	Rödabergsskolan	Tidsbegränsade lokaler	0	2026+
	Engelbrektskolan	Avveckling av annex	0	2026
	Vasa Real	Avveckling av annex	-10	2026
	Observatorielundens skola	Tidsbegränsade lokaler	-224	2028–2031
	Lilla Adolf Fredriks skola	Avveckling av annex	0	2027
	Hjorthagens skola	Tidsbegränsade lokaler	-252	2030
	Roslagstullsskolan	Tidsbegränsade lokaler	0	2033
	Utredning		-800	2028–2033
Totalsumma			-444	

**Datum UTBN. U=utredningsbeslut, I=inrikttningsbeslut, G = genomförandebeslut, IH=inhyrningsmedgivande*

Andra planeringsperioden 2034–2045

Behovsbedömning

Efter 2033 förväntas antalet barn i grundskoleåldern fortsätta minska fram till 2037. Antalet barn i grundskoleåldern börjar sedan öka igen för att år 2045 vara på samma nivå som 2033. Jämfört med dagens nivå innebär det en nettominskning med cirka 1 400 barn i grundskoleålder. Utifrån befolkningsprognosen bör detta därför inte innebära ett ytterligare behov av elevplatser. Däremot antas det finnas lokala skillnader i befolkningsutvecklingen. I Norra Djurgårdsstaden planeras omfattande bostadsbyggnation. Det innebär att det kommer behövas elevplatser i Norra Djurgårdsstaden, eftersom området ligger relativt långt ifrån befintliga bostäder och skolor. I Norra Djurgårdsstaden finns få eller inga befintliga skolor som är inom ett avstånd av 2, 3 eller 4 km. I detta område finns det behov av två nya skolor med kapacitet för 900 elever vardera och anpassad grundskola. Totalt 1920 elevplatser fram till 2045. Behovet av elevplatser är direkt knutet till antalet bostäder som färdigställs, storleken på dessa och tid för färdigställande.

Utifrån ett antagande om att planerade bostäder i Norra Djurgårdsstaden bidrar till ett ökat behov skulle det innebära att antal barn i befintlig bebyggelse minskar. Det innebär att lokaler i befintliga skolor behöver ses över för att säkerställa en hög fyllnadsgrad.

Planerade lokalförändringar

Sett till mindre antal barn i grundskoleåldern i Norra Djurgårdsstaden planeras Hjorthagens skola inte längre byggas ut och projektet har därför utgått från planeringen. Den befintliga byggnaden har däremot behov av underhåll som kräver helevakuering, vilket behöver göras i början av andra planeringsperioden.

Även Gärdesskolan har behov av underhåll. Underhållsprojektet som planeras på skolan har skjutits fram gentemot föregående år på grund av förändringar vad gäller tillgängliga evakueringslokaler.

För att tillgodose behovet som redogjorts för ovan planeras två nya skolor i södra delen av Norra Djurgårdsstaden; en i Södra Värtan och en i Louden. Enligt stadens nuvarande

planering kommer bostäder börja byggas i respektive område runt 2032. En av skolorna kommer behöva färdigställas först för att sedan fyllas på innan den andra byggs. På grund av osäkerheter i stadens bostadsplanering är det inte fastställt vilken av skolorna förvaltningen ser behov av först. Ytterligare en ny skola planeras i Loudden/Frihamnen. Denna skola kan med fördel vara en tidsbegränsad lösning under den period då behovet av elevplatser är som störst. Behovet bedöms uppstå efter 2045.

Sammanställning av planerade byggprojekt i grundskolor 2034–2045

Huvudsakligt syfte	Skola	Syfte/mål	Kapacitetsförändring	Färdigställande år	Nämnd-beslut*
Nya skolor	Södra Värtan	Ny skola	900	2036–2043	
	Loudden	Ny skola	1020	2036–2043	
Totalsumma			1920		

**Datum UTBN. U=utredningsbeslut, I=inriktningsbeslut, G = genomförandebeslut, IH=inhyrningsmedgivande*

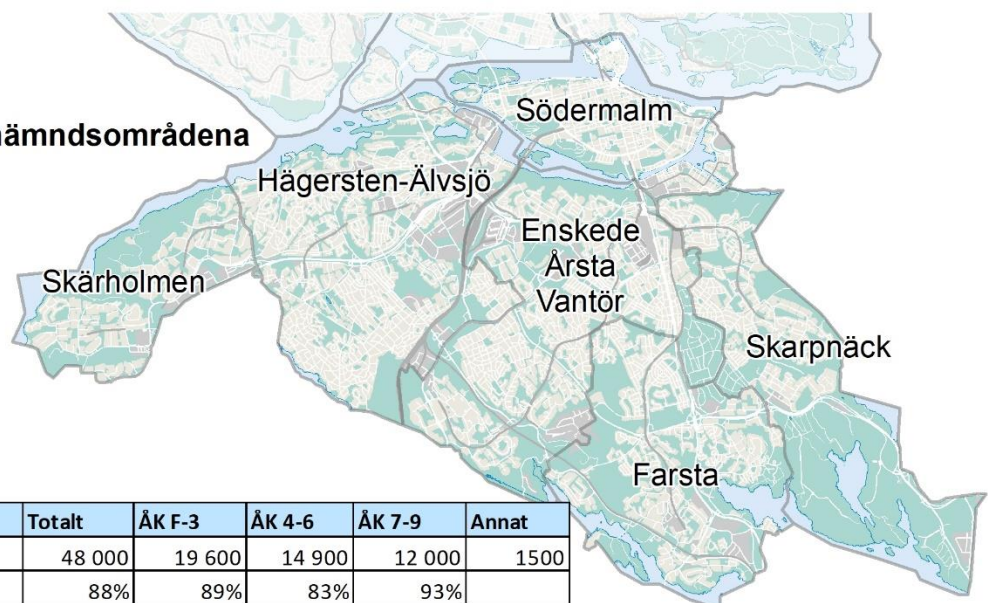
Södra stadsdelsnämndsområdena

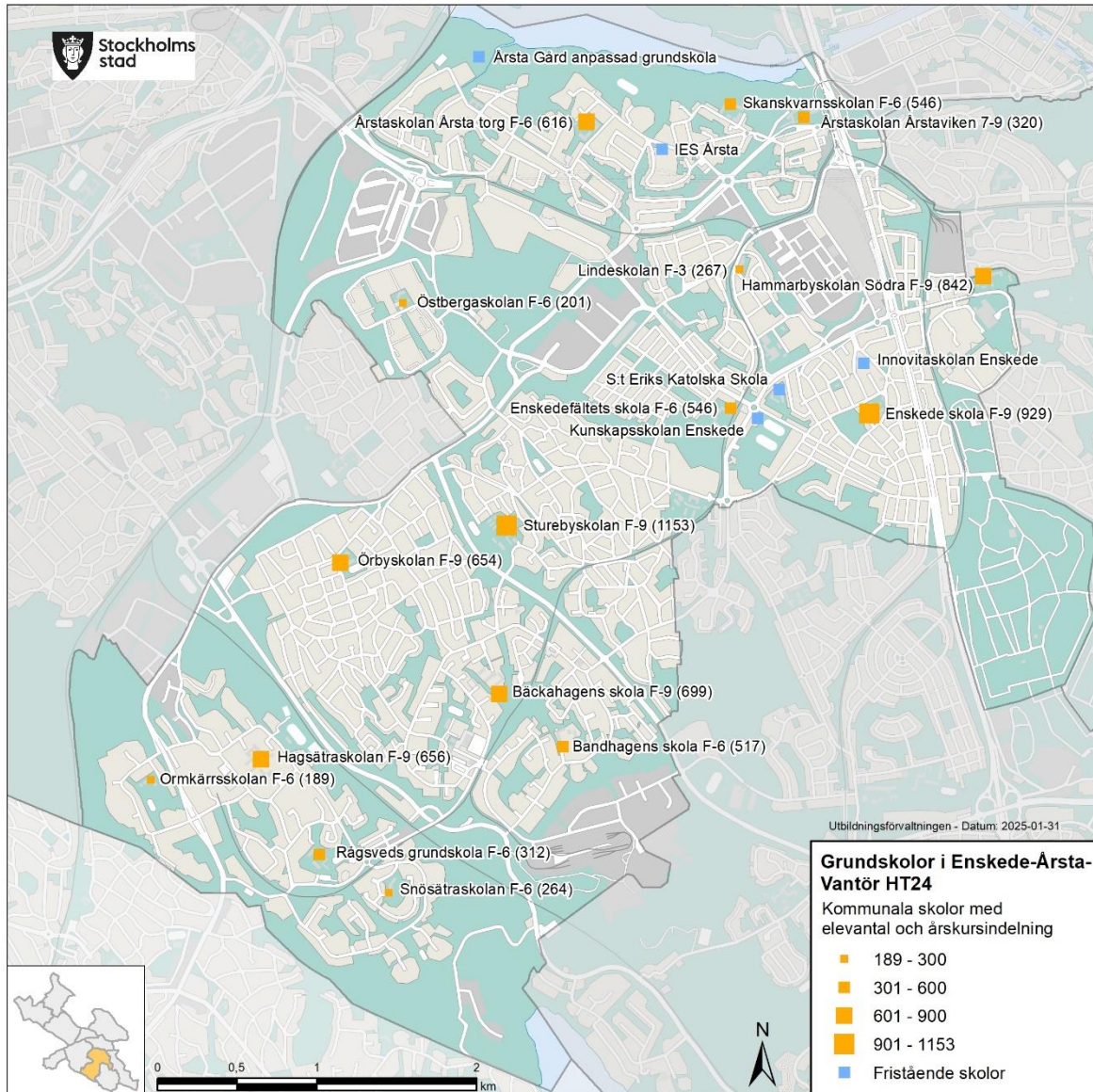
Det finns flera gemensamma utmaningar i planeringen av lokalförsörjningen för de kommunala grundskolorna i de södra stadsdelsnämndsområdena. Under den första planeringsperioden förväntas en nedgång av elevantalet i samtliga av stadsdelsnämndsområdena, om än marginellt i vissa, varför det finns behov av att anpassa lokalbeståndet för att säkerställa en effektiv lokalförsörjning. Detta görs bland annat genom planerade avvecklingar av tidsbegränsade lokaler. Vidare planeras ett stort antal underhållsprojekt på skolor i söderort, vilka i flera fall innebär behov av evakuering av de berörda verksamheterna. Evakueringsbehovet ställer höga krav på samordning mellan samtliga stadsdelsnämndsområden, utifrån bland annat ambitionen om att tillskapa evakueringslösningar i befintligt lokalbestånd.

I vissa av de södra stadsdelsnämndsområdena förväntas en ökning av antalet barn och unga 6-15 år under den andra perioden, men det är endast tre SDO som förväntas ha en nettoökning av antalet barn fram till 2045, utifrån dagens nivå.

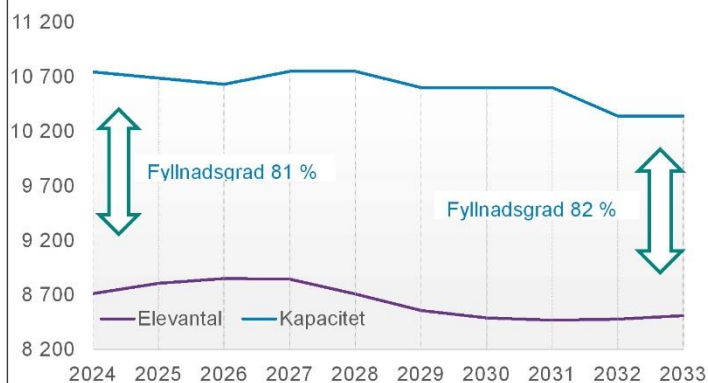
Det finns ett utbrett pendlingsmönster som redogör för vilka kommunala skolor barn och unga 6-15 år boende i söderort går på. Pendlingsmönstret visar att eleverna i hög utsträckning rör sig över gränserna för stadsdelsnämndsområdena, sett till skolans adress och elevernas folkbokföring. Detta är ytterligare en faktor i planeringen av lokalförsörjningen som ställer höga krav på ett tätt samarbete i området. I synnerhet krävs ännu mer av det med anledning av det minskade elevunderlaget, då man i lokalplaneringen behöver beakta att olika skolor inte ska dränera varandra sett till elevantal. I detta är planeringen av utbudet av elevplatser, både sett till geografiskt läge och antal, ett viktigt styrmedel.

Södra stadsdelsnämndsområdena

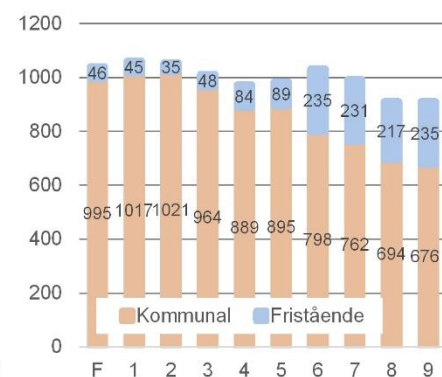

Elevantalsframskrivning för kommunala grundskolor i SDO jämfört med planerade kapacitetsförändringar fram till år 2033

Elevantal i kommunala- och fristående grundskolor i SDO per årskurs ht24

Enskede-Årsta-Vantör

Nuläge, läsår 2024–2025

Kommunala skolor (15 st.)	Totalt	ÅK F-3	ÅK 4–6	ÅK 7–9	Annat*
Kapacitet, antal elever	10 863	4 743	3 546	2 454	120
Fyllnadsgrad	81%	84%	73%	87%	

Antal skolor med tidsbegränsade lokaler: 8

Anpassad grundskola finns i tre skolor

* Avser 51 elevplatser i anpassad grundskola samt andra elevplatser för elever med särskilda behov.

Totalt finns 15 kommunala grundskolor i Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämndsområde (SDO). Knappt hälften av skolorna i SDO har årskurserna F-9. Flertalet skolor i SDO bedriver delar av sin verksamhet i tidsbegränsade lokaler.

Den totala fyllnadsgraden för samtliga kommunala grundskolor i SDO uppgår i nuläget till 81 procent, vilket innebär ett överskott på cirka 2 000 elevplatser. Noterbart är dock att det förekommer stora skillnader mellan skolor och framför allt mellan olika stadier. Det finns ett betydande elevtapp i mellanstadiet på skolorna, där den totala fyllnadsgraden endast uppgår till 73 procent. Detta är den främsta anledningen till att fyllnadsgraden är låg för stadsdelen som helhet. Det finns inget entydigt svar på varför elever väljer att söka sig ifrån de kommunala grundskolorna i mellanstadiet, men sannolikt samvarierar flera olika faktorer såsom konkurrens från fristående skolor, tidigare brist på högstadieplatser samt en relativt låg andel högstadieplatser i relation till antalet elevplatser i årkurs F-6. Värt att nämna i sammanhanget är också att nyligen utbyggda skolor, Skanskvarnsskolan, Lindeskolan, Bäckahagens skola, vars organisationer fortfarande är under uppbyggnad påverkar den totala fyllnadsgraden.

SISAB har pågående och planerade underhåll på flera av skolorna i SDO. Större underhållsprojekt pågår just nu på Bäckahagens skola, Årstaskolan och Sturebyskolan.

Första planeringsperioden 2025–2033

	2024	2033	Förändring 2024–2033	2045	Förändring 2033–2045
Folkbokförda elever 6–15 år boende i SDO	11 653	11 300	-352	13 361	2 060
Elever F-9 i SDOs skolor, totalt	9 973	9 516	-457		
Kommunal skola	8 708	8 241	-467		
Fristående skola	1 265	1 006	-259		
Barn i 0-område*		269	269		

*0-område syftar till kommande stadsdel i Årstafältet. Dessa elever har i tabellen inte fördelats mellan kommunala och fristående skolor utan tas med till kommunala skolornas behov i analysen.

Under perioden 2024–2033 förväntas antalet folkbokförda barn och unga 6–15 år minska i SDO. Elevantalet förväntas minska i motsvarande utsträckning under samma period.

I dagsläget väljer knappt 30 procent av samtliga folkbokförda elever i Enskede-Årsta-Vantör en kommunal eller fristående skola utanför SDO. Den generella trenden är att elever i de högre årskurserna mer tenderar till att pendla ut från SDO, men redan under mellanstadiet utpendlar en betydande andel av eleverna. Allra mest omfattande är utpendlingen för högstadiet där drygt 40 procent av eleverna väljer en skola i ett närliggande SDO. Hägersten-Älvsjö och Södermalm tillhör de områden där flest elever från SDO går i skola utanför eget SDO. Antalet högstadieplatser i SDO är lågt i förhållande till det faktiskt antalet barn och unga 13–15 år. Planeringen är således känslig för förändringar i pendlingsmönster och/eller förändringar i andelen elever i fristående skolor.

Behovsbedömning

Sett till den stadsövergripande målsättningen om 90 procent fyllnadsgrad i grundskolorna skulle det finnas behov av 9 500 elevplatser år 2033 i Enskede-Årsta-Vantör. Detta är 1 200 elevplatser färre än dagens grundskolekapacitet.

Överskottet orsakas främst av två faktorer; tidigare strategiska bedömningar då elevunderlaget i SDO förväntades öka kraftigt samt att en förhållandevis hög andel av eleverna väljer bort kommunala grundskolor inom SDO redan under mellanstadiet. Möjligheten för förvaltningen att hantera det förväntade överskottet av elevplatser är beroende av olika planeringsförutsättningar inom SDO.

Sammantaget bedömer förvaltningen att det finns ett behov av översyn av befintligt antal elevplatser för att minska ett förmodat överskott vid planeringsperiodens slut. Med utgångspunkt i ett troligt framtida ökat behov av elevplatser under andra planeringsperioden lägger förvaltningen stor vikt vid att nuvarande permanent skolbestånd i stora delar bibehålls. På så sätt kan förvaltningen hantera en förmodad ökning av elevunderlaget i perioden 2034–2045 och därmed undvika stora framtida investeringar i nya skollokaler.

Planerade lokalförändringar

Den planerade minskningen är cirka 500 elevplatser under första planeringsperioden. Det finns ytterligare ambitioner att minska lokalkapaciteten, åtminstone tillfälligt sett till framtida behov, men fortsatt arbete krävs.

Förvaltningen redogör nedan för åtgärder för att hantera det förväntade platsöverskottet under första planeringsperioden. Delar av den befintliga överkapacitet utgörs i dagsläget av tidsbegränsade lokaler som kommer att kunna avvecklas under planeringsperioden. Oaktat detta kommer dock en viss överkapacitet att kvarstå, framför allt att säkerställa framtida behov i anslutning till exploateringsområden.

Det finns fortsatt pågående kapacitetsökande byggprojekt inom SDO, en tillbyggnation av högstadieplatser samt anpassad grundskola på Bäckahagens skola samt en ny högstadieskola vid Betty Pettersons gymnasium. Den sistnämnda ger ingen reell kapacitetsökning utan gör tidigare tidsbegränsade högstadieplatser vid Enskede skola och Örbyskolan permanenta på annan plats.

Förvaltningen räknar med att kunna avveckla 1 300 elevplatser i tidsbegränsade lokaler under planeringsperioden. En löpande översyn av lokalkapaciteten pågår för att säkerställa en effektiv lokalförsörjning.

Sammanställning av planerade byggprojekt i grundskolor 2025–2033

Huvudsakligt syfte	Skola	Syfte/mål	Kapacitetsförändring	Färdigställande år	Nämndbeslut*
Underhåll	Årtaskolan	Underhåll och anpassningar inför högstadiets återflytt till lokaler vid Årsta torg	0	2029	
Nya skolor	Grundskola vid Betty Pettersons gymnasium	Ny skola åk 7–9	540	2026	G 2023-02-23 (rev)
Om- och/eller utbyggnad	Skanskvarnsskolan	Platser för anpassad grundskola	30	2025	G 2023-12-14 (rev)
	Bäckahagens skola	Tillbyggnation åk 7–9 och anpassad grundskola	120	2027	
	Enskede skola	Anpassningar	0	2027	
	Snösätraskolan	Om- och tillbyggnad	60	2029	
Avveckling	Enskede skola	Tidsbegränsade lokaler och annex efter att högstadiet har flyttat vid Betty Pettersson	-330	2026	
	Örbyskolan	Tidsbegränsade lokaler efter att högstadiet har flyttat vid Betty Pettersson	-180	2026	
	Bäckahagen skola	Tidsbegränsade lokaler	0	2027	
	Sturebyskolan	Tidsbegränsade lokaler	0	2027	
	Snösätraskolan	Tidsbegränsade lokaler	-60	2029	
	Årtaskolan	Tidsbegränsade lokaler	-360	2029	
	Bandhagens skola	Tidsbegränsade lokaler	-230	2029–2032	
	Hammarbyskolan södra	Tidsbegränsade lokaler	-120	2032	
Totalsumma			-530		

*Datum UTBN. U=utredningsbeslut, I=inriktningsbeslut, G = genomförandebeslut, IH=inhyrningsmedgivande

Andra planeringsperioden 2034–2045

Behovsbedömning

Den framtida befolkningsutvecklingen är tätt sammanflätad med planerad bostadsbyggnation i SDO, främst vad gäller de större exploateringsområdena Årstafältet, Slakthusområdet och

Fokus Hagsätra-Rågsved. Sett över hela SDO visar befolkningsprognosen att antalet barn och unga 6–15 år förväntas öka igen från dagens nivå någon gång i mitten av 2030-talet och att den totala nettoökningen mellan åren 2024–2045 blir ungefär 2 000 barn i grundskoleåldern. Utfallet i befolkningsprognosen är dock fortsatt behäftad med stor osäkerhet eftersom det är beroende av tider och utfall i stadens framtida bostadsbyggnation. Om dagens planeringsförutsättningar kvarstår i form av pendlingsmönster och andelen elever i fristående skolor, uppstår ett behov av ytterligare elevplatser någon gång i slutet av prognosperioden. Lokalt kan dock behovet av fler elevplatser uppstå tidigare med anledning av att alla elever ska erbjudas en elevplats nära hemmet.

Planerade lokalförändringar

För att hantera ett förändrat prognosläge har förvaltningen reviderat delar av planeringen från föregående år.

Inom projektet Årstafältet planerar staden drygt 4 000 nya bostäder fram till år 2035. Omfattningen av den planerade bostadsbyggnationen inom Årstafältet, samt det geografiska läget i förhållande till den redan befintliga skolstrukturen, och principen gällande en skola nära hemmet, gör att förvaltningen bedömer att det finns ett behov av en ny grundskola, om 900 elevplatser, inom exploateringsområdet under perioden 2035–2040. Behovet av planerad ytterligare en ny skola inom Årstafältet bedöms uppstå först efter 2045 utifrån dagens prognosunderlag.

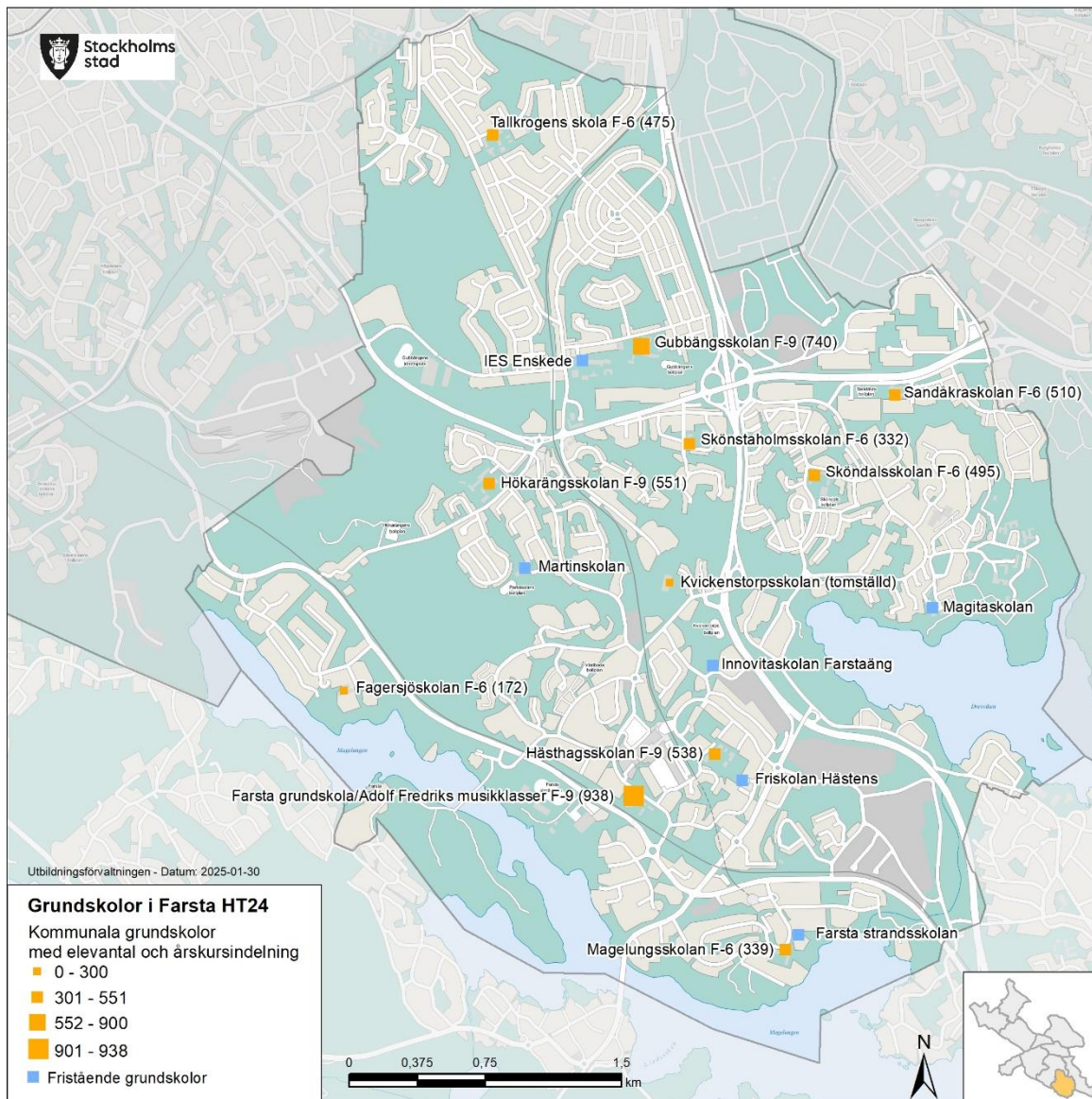
Till skillnad från fallet med Årstafältet gör förvaltningen bedömningen att antalet befintliga elevplatser i anslutning till Slakthusområdet troligtvis är tillräckliga för att hantera tillkommande elever under planeringsperioden. Detta föranleder att en tillkommande ny skola i Slakthusområdet tillsvidare skjuts på framtiden, bortom 2045, givet nuvarande bedömd utbyggnadstakt. Förvaltningen behöver löpande följa upp ställningstagandet framgent för att säkerställa att behovet av elevplatser tillgodoses.

En ytterligare förändring mot föregående är att den planerade skolan Hemsystern i Högdalen utgår permanent ur planeringen, mot bakgrund av att det inte finns behov av denna utifrån prognosunderlag.

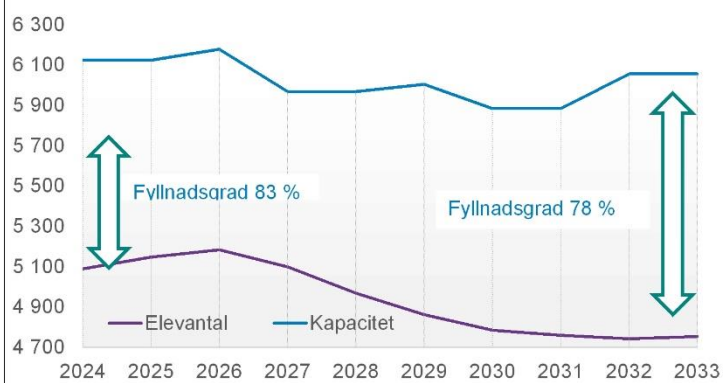
Sammanställning av planerade byggprojekt i grundskolor 2034–2045

Huvudsakligt syfte	Skola	Syfte/mål	Kapacitetsförändring	Färdigställande år	Nämnd-beslut*
Nya skolor	Årstafältet skola 1	Ny F-9 skola inom Årstafältet	900	2035–2040	I 2018-02-01
Totalsumma			900		

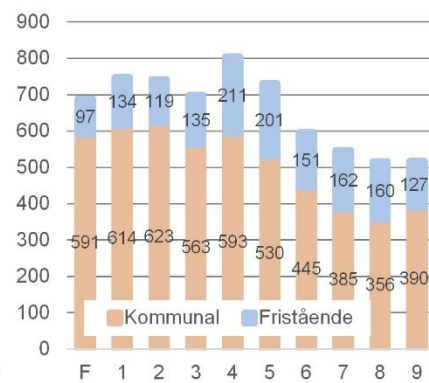
**Datum UTBN. U=utredningsbeslut, I=inriktningsbeslut, G = genomförandebeslut, IH=inhyrningsmedgivande*

Elevantalsframskrivning för kommunala grundskolor i SDO jämfört med planerade kapacitetsförändringar fram till år 2033

Elevantal i kommunala- och fristående grundskolor i SDO per årskurs ht24

Farsta

Nuläge, läsår 2024–2025

Kommunala skolor (10 st.)	Totalt	ÅK F-3	ÅK 4–6	ÅK 7–9	Annat*
Kapacitet, antal elever	6 216	2 602	2 198	1 323	93
Fyllnadsgrad	83%	92%	71%	85%	

Antal skolor med tidsbegränsade lokaler: 5

Anpassad grundskola finns i två skolor

* Avser 93 elevplatser i anpassad grundskola samt andra elevplatser för elever med särskilda behov.

Det finns tio kommunala grundskolor i Farsta stadsdelsnämndsområde (SDO), varav fyra har en F-9 organisation och sex har F-6. Hälften av skolorna bedriver idag delar av sin verksamhet i tidsbegränsade lokaler.

Farsta grundskola använder i dagsläget idrottsförvaltningens anläggning vid Farsta IP, där vissa av hallarna i dagsläget har tidsbegränsat bygglov. Idrottsfunktionen för skolan behöver säkerställas på sikt, vilket beaktas vid planering av ny idrottskapacitet i området.

Det finns ett befintligt överskott av elevplatser i SDO om cirka 1 000, vilket kan utläsas i tabellen ovan som bland annat redogör för den totala fyllnadsgraden i skolorna. Som tabellen visar är fyllnadsgraden i mellanstadiet lägre än i låg- och högstadiet. Detta kan sannolikt delvis förklaras av den låga andelen högstadieskolor i SDO, då många elever väljer att söka sig vidare till skolor med högstadium redan under mellanstadiet för att säkra en högstadieplats på önskad skola. En ytterligare förklaring är att flera skolor i fristående regi i närområdet startar sin verksamhet från årskurs 4. Vidare kan den något lägre totala fyllnadsgraden i SDO på drygt 80 procent bland annat också förklaras av att Hästhagsskolan nyligen har flyttat in i sina nya lokaler och att verksamheten ännu inte haft möjlighet att växa i relation till lokalernas kapacitet.

Flera av skolorna i SDO är i stort behov av underhåll, varför SISAB planerar att genomföra underhållsprojekt på ett flertal skolor under de kommande åren.

Första planeringsperioden 2025–2033

	2024	2033	Förändring 2024–2033	2045	Förändring 2033–2045
Folkbokförda elever 6–15 år boende i SDO	7 477	6 985	-493	8 338	1 353
Elever F-9 i SDOs skolor, totalt	6 572	6 074	-498		
Kommunal skola	5 088	4 753	-335		
Fristående skola	1 484	1 322	-162		

Som visas i tabellen ovan förväntas en minskning av antalet elever i skolor i SDO fram till år 2033. Vid närmare analys förväntas minskningen framför allt i de yngre årskurserna i norra Farsta samt i Fagersjö. Relativt sett förväntas en större minskning av elevantalet i fristående skolor i SDO jämfört med i de kommunala.

Drygt 60 procent av barn och unga i grundskoleålder boende i Farsta går i en kommunal skola i SDO. Motsvarande siffra för enbart barn i högstadieålder är knappt 40 procent, vilket är relativt lågt sett till hur det ser ut i staden generellt. Denna låga andel indikerar en ökad utpendling från högstadieålder. Av de barn och unga 6–15 år som går i en skola utanför SDO går flest till skolor i Enskede-Årsta-Vantör SDO (åtta procent) eller Södermalm SDO (fem procent).

Behovsbedömning

Sett till den stadsövergripande målsättningen om 90 procent fyllnadsgrad i grundskolorna skulle det finnas behov av 5 300 elevplatser år 2033 i Farsta. Detta är 800 elevplatser färre än dagens grundskolekapacitet. Överskottet av elevplatser i Farsta förväntas därmed öka. Det är dock viktigt att nämna att hälften av dagens överskott utgörs av det förväntade elevtapp som sker på mellanstadiet i flera skolor i SDO. Det här elevpendlingsmönstret innebär tomma elevplatser samtidigt som förvaltningen inte har möjlighet att avveckla antalet elevplatser i motsvarande utsträckning, i och med att samtliga elever inskrivna på en skolenhet ska ha möjlighet att gå kvar på densamma. Således innebär det att det kommer finnas ett visst överskott på elevplatser i SDO så länge som elevtappet kvarstår.

Vad gäller resterande överskott avser det bland annat lågstadieplatser i norra Farsta samt i Fagersjö. Vidare finns det även en osäkerhet i siffrorna då de visar ett överskott på högstadieplatser i SDO. Den nyöppnade Hästhagsskolans kapacitet är medtagen i underlaget, men verksamheten har inte haft möjlighet att fylla elevplatserna i och med att skolan nyligen öppnades. Således vilar årets siffror på ett antagande om ett relativt lågt elevantal sett till kapacitet. Detta innebär att överskottet av högstadieplatser i SDO eventuellt är något överskattat, förvaltningen bevakar utvecklingen löpande och kommer vid behov göra omprövningar/åtgärder.

I slutet av planeringsperioden förväntas ett trendbrott och elevantalet förväntas öka marginellt.

Planerade lokalförändringar

Mot bakgrund av det vikande behovet av elevplatser, samt att flera lokaler i SDO är tidsbegränsade, planeras ett flertal avvecklingar. Avvecklingar av tidsbegränsade lokaler kommer ske bland annat på Fagersjöskolan, Sandåkraskolan samt på Tallkrogens skola, i samband med genomförande av underhållsprojekten. Med anledning av ett minskat behov av elevplatser har den planerade kapacitetsökningen på Tallkrogens skola utgått i planeringen.

Däremot finns det lokala skillnader i SDO, och ett behov av att tillskapa permanent kapacitet i Sköndal. I området finns det i dagsläget en stor andel tidsbegränsade lokaler, varför ett projekt för att tillskapa permanenta elevplatser har initierats, tidplan för färdigställande är 2026.

Vidare är majoriteten av Sandåkraskolans lokaler tidsbegränsade, vilka måste avvecklas mot slutet av planeringsperioden. I och med behovet av elevplatser som avvecklingen av lokalerna innebär, samt planeringen av nya bostäder i exploateringsområdet Stora Sköndal, planeras en ny skola i området, Nya Sandåkraskolan i Stora Sköndal. Den nya skolan planeras färdigställas 2032 och kommer vara en F-9 skola samt inkludera en anpassad grundskola om 30 elevplatser. Initialt kommer den nya skolan innebära ett överskott på elevplatser i SDO. För att hantera kapacitetsöverskottet ska delar av den nya skolan nyttjas som evakueringslösning under de första åren, se tabell nedan. Tidplan för färdigställande av den nya skolan är strikt beroende och motiverad av Sandåkraskolans nuvarande localsituation.

Förvaltningen arbetar med strategier för att öka fyllnadsgraden på mellanstadiet. Lösningarna är av både lokal- och verksamhetsmässig karaktär. Förvaltningen arbetar även med att ta fram förslag för att ytterligare minska antalet elevplatser i SDO, utifrån det konstaterade behovet.

Sammanställning av planerade byggprojekt i grundskolor 2025–2033

Huvudsakligt syfte	Skola	Syfte/mål	Kapacitetsförändring	Färdigställande år	Nämndbeslut*
Underhåll	Fagersjöskolan	Underhåll och anpassningar	0	2027	
	Tallkrogens skola	Underhåll, anpassningar och evakuering	0	2029	
	Magelungsskolan	Underhåll, anpassningar och evakuering	0	2030	
Nya skolor	Nya Sandåkraskolan i Stora Sköndal	Ny F-9 skola samt anpassad grundskola	930	2032	U 2024-06-13
Om- och/eller utbyggnad	Sköndalsskolan	Tillbyggnation samt anpassning av RSU lokaler	162	2026	G 2023-03-30
	Skönstaholmsskolan	Anpassningar	0	2026	
Avveckling	Sköndalsskolan	Tidsbegränsade lokaler	-108	2026	
	Fagersjöskolan	Tidsbegränsade lokaler	-156	2027	
	Tallkrogens skola	Tidsbegränsade lokaler	-54	2029	
	Sandåkraskolan	Tidsbegränsade lokaler	-364	2029–2032	
Tomställning	Sandåkraskolan	Tomställning inför underhåll	-208	2032	
	Nya Sandåkraskolan i Stora Sköndal	Tomställning för evakuering	-270	2032	
Totalsumma			-68		

*U=utredningsbeslut UTBN, I=inriktningsbeslut UTBN, G=genomförandebeslut UTBN, IH=inhyrningsmedgivande UTBN.

Andra planeringsperioden 2034–2045

Behovsbedömning

Som tabellen under den första planeringsperioden visar förväntas en ökning om drygt 1 350 barn och unga i grundskoleåldern i SDO under den andra planeringsperioden. Dock innebär ökningen endast en nettoökning om knappt 900 barn och unga 6–15 år utifrån dagens nivå, i och med den nedgång som förväntas under första planeringsperioden.

Den förväntade ökningen är relaterad till den planerade bostadsbyggnationen i SDO. Bostadsbyggnationen är främst planlagd i Stora Sköndal och i Telestadsområdet. Ett eventuellt behov av elevplatser är direkt knutet till dessa planprogram, vilket gör att tidplan och kapacitet för nya elevplatser helt och hållet är relaterat till planprogrammets genomförandetakt och omfattning.

Planerade lokalförändringar

Den förväntade ökningen av antalet elever och behovet av elevplatser som det medför kommer tillgodoses av befintligt överskott av elevplatser i SDO, kapacitet som tillskapats under första planeringsperioden samt av de elevplatser som tillgängliggörs på Nya Sandåkraskolan efter att denna delvis har nyttjats för evakuering av annan verksamhet.

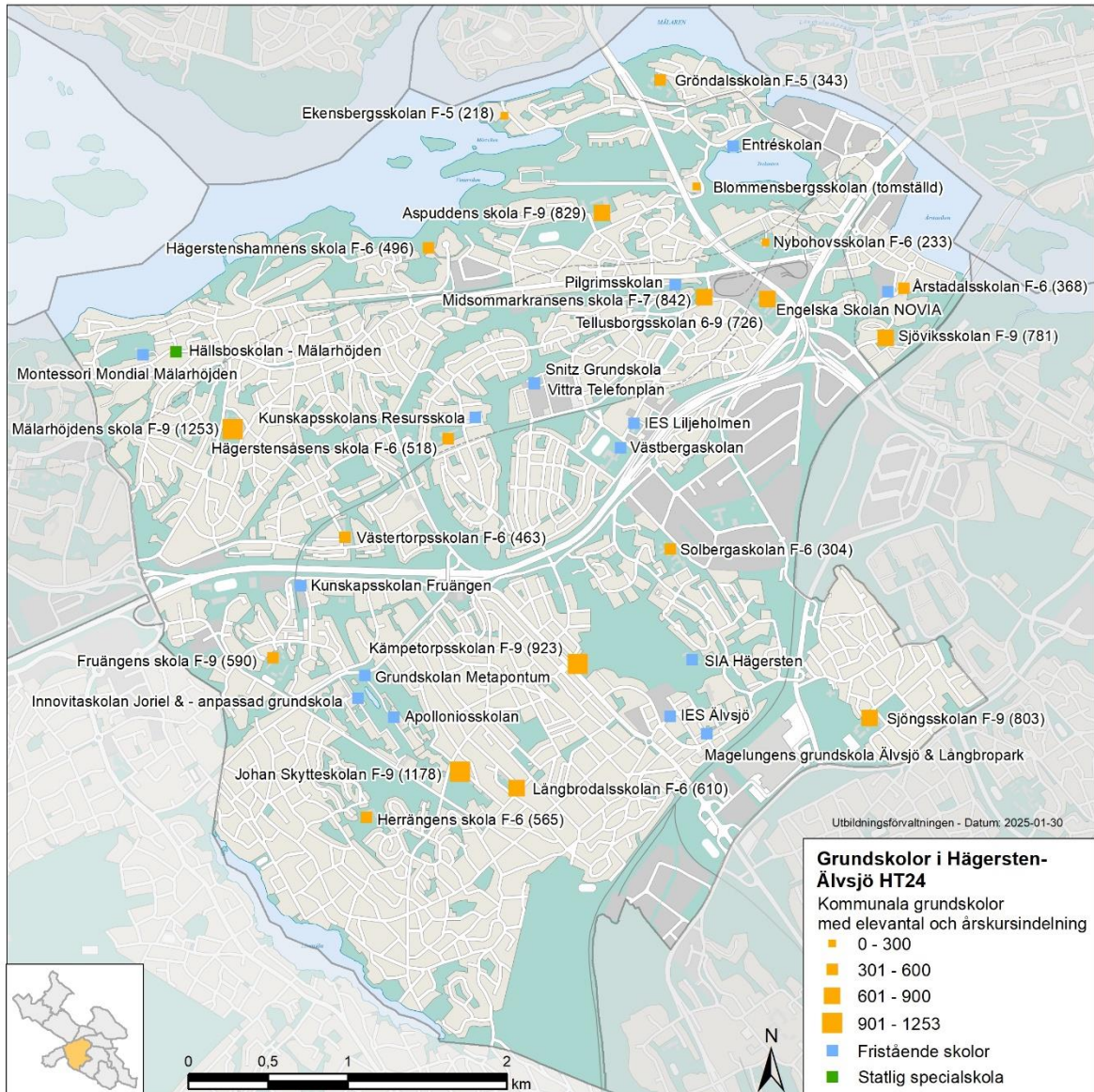
Vidare är Kvickenstorpsskolan, vilken idag är tomställd för att kunna nyttjas som en evakueringsskola, belägen i anslutning till de områden som främst kommer exploateras under den andra planeringsperioden. Det pågår ett arbete för ändring av detaljplanen i anslutning till den tomt där Kvickenstorpsskolan är idag, för att möjliggöra en eventuell framtida utbyggnad av skolan från dagens cirka 600 elevplatser till 900. Således kommer skolan kunna omhänderta ett eventuellt ökat behov av elevplatser i närområdet. En förändring mot vad som presenterades föregående år är att förvaltningen bedömer att ett behov av permanent skolverksamhet på Kvickentorpsskolan inte finns under en överskådlig tid på grund av den sjunkande elevantalsutvecklingen samtidigt som förvaltningen ser att det kan finnas behov av att nyttja skolbyggnaden som evakueringslokal under en längre tid på grund av det stora underhållsbehov som finns på andra skolor.

Tillsammans med andra förvaltningar inom staden arbetar utbildningsförvaltningen med att säkerställa en tomt för en ny skola i Farsta i närhet av bostadsbyggnation i Telestaden-Drevviken bortom år 2045, i det fall behov av ytterligare elevplatser skulle uppstå.

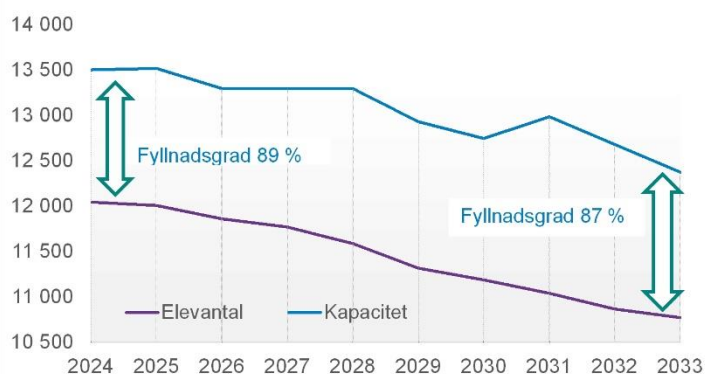
Sammanställning av planerade byggprojekt i grundskolor 2034–2045

Huvudsakligt syfte	Skola	Syfte/mål	Kapacitetsförändring	Färdigställande år	Nämndbeslut*
Kapacitetsökning	Nya Sandåkraskolan i Stora Sköndal	Kapacitetsökning efter evakuering	270	2034	
Totalsumma			270		

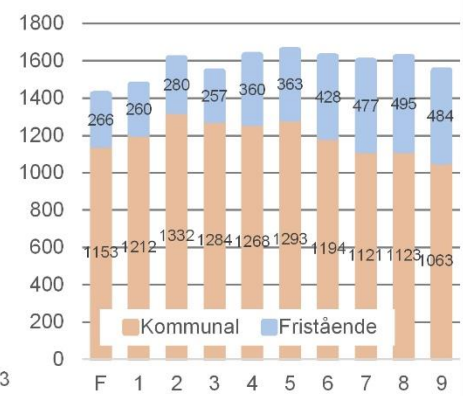
*U=utredningsbeslut UTBN, I=inriktningsbeslut UTBN, G=genomförandebeslut UTBN, IH=inhyrningsmedgivande UTBN.

Elevantalsframskrivning för kommunala grundskolor i SDO jämfört med planerade kapacitetsförändringar fram till år 2033

Elevantal i kommunala- och fristående grundskolor i SDO per årskurs ht24

Hägersten-Älvsjö

Nuläge, läsår 2024–2025

Kommunala skolor (19 st.)	Totalt	ÅK F-3	ÅK 4–6	ÅK 7–9	Annat*
Kapacitet, antal elever	13 595	5 628	4 395	3 477	95
Fyllnadsgrad	90%	89%	85%	99%	

Antal skolor med tidsbegränsade lokaler: 6

Anpassad grundskola finns i fem skolor

* Avser 95 elevplatser i anpassad grundskola samt andra elevplatser för elever med särskilda behov.

I Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämndsområde (SDO) är den totala fyllnadsgraden i skolorna 90 procent, vilket innebär att det finns ett överskott på cirka 1 500 elevplatser idag.

Fyllnadsgraden är något lägre på mellanstadiet, på grund av att en del elever söker sig till skolor med högstadium redan i mellanstadiet. Fyllnadsgraden på högstadieskolorna i SDO är hög men även ojämn sett till var i SDO de ligger, då vissa av skolorna har väldigt högt söktryck i jämförelse med andra.

Arbete pågår för att utreda och säkerställa skolornas kapacitet inom SDO, då flera skolors kapacitetsöverenskommelser behöver uppdateras. En del skolor bedrivs dessutom helt eller delvis i tidsbegränsade lokaler, exempelvis Tellusborgsskolan. Flera av skolorna är beroende av att boka tider i idrottsförvaltningens idrottshallar, och en utmaning har varit att möta behovet av idrottslokaler, då idrottsförvaltningens idrottshallar i området varit relativt fullbokade under en längre tid. Brännkyrkahallen ska renoveras, och arbetet påbörjas under våren 2025 och väntas färdigställas 2027.

Flera av skolorna i SDO är i ett stort behov av underhåll, varför SISAB planerar att genomföra underhållsprojekt på ett flertal skolor under de kommande åren.

Första planeringsperioden 2025–2033

	2024	2033	Förändring 2024–2033	2045	Förändring 2033–2045
Folkbokförda elever 6–15 år boende i SDO	14 963	13 274	-1 689	14 179	905
Elever F-9 i SDOs skolor, totalt	15 749	14 316	-1 433		
Kommunal skola	12 043	10 769	-1 274		
Fristående skola	3 683	3 515	-168		
Statlig skola	23	32	9		

Den senaste befolkningsprognosen visar att antalet barn i grundskoleålder i Hägersten-Älvsjö förväntas minska med cirka 1 700 fram till 2033, vilket är en ytterligare nedskrivning jämfört med föregående år. Enligt elevantalsframskrivningen väntas antalet grundskoleelever i de kommunala skolorna minska med cirka 1 300, varav nästan hälften i lågstadiet.

I högstadiet väntas en minskning på cirka 340 elever. Det finns dock små marginaler i högstadieskolorna under de kommande åren, vilket ger låg flexibilitet att hantera oförutsedda förändringar.

Ungefär 90 procent av eleverna som bor i Hägersten-Älvsjö går i skolor inom SDO, varav cirka 80 procent i kommunala och 20 procent i fristående skolor. Detta innebär att majoriteten av eleverna boende i SDO väljer att gå i skolor inom densamma. Cirka 15 procent av högstadieeleverna boende i SDO pendlar till andra SDO, framför allt Södermalm, Enskede-Årsta-Vantör och Norra innerstaden. Södermalm förväntas ha en stor minskning av barn och unga 6–15 år fram till 2033, vilket kan skapa ytterligare osäkerheter i planeringen. Om den andel högstadieelever som vanligtvis söker sig till Södermalm i stället stannar kvar på skolor i SDO, skulle det innebära ett ännu större tryck på framför allt högstadieskolorna.

Behovsbedömning

Sett till den stadsövergripande målsättningen om 90 procent fyllnadsgrad i grundskolorna skulle det finnas behov av 12 000 elevplatser år 2033 i Hägersten-Älvsjö. Detta är 1 500 elevplatser färre än dagens grundskolekapacitet.

Eftersom överskottet av elevplatser förväntas öka ytterligare från dagens nivå i och med minskningen av antalet elever, uppstår ett behov av att minska antalet elevplatser, särskilt för de lägre årskurserna (F-6). Samtidigt behövs det mer marginaler vad gäller högstadiet, vilket kräver en ökning av elevplatser i årskurs 7–9. Parallellt finns behov av fler elevplatser i anpassad grundskola. Utöver det behöver en CSU-grupp inrättas på en F-9-skola i SDO, vilket kan komma att påverka kapaciteten.

Planerade lokalförändringar

Den planerade minskningen är minst 900 elevplatser under första planeringsperioden och innebär bland annat att förvaltningen planerar att avveckla samtliga tidsbegränsade lokaler i SDO. Det finns ytterligare ambitioner att minska lokalkapaciteten, åtminstone tillfälligt sett till framtida behov, men fortsatt arbete krävs.

För att hantera behovet av att minska elevplatser i de lägre årskurserna, samt öka antalet högstadieplatser, utreds förutsättningar för att ställa om vissa F-6 skolor till F-9. Förvaltningen arbetar för närvarande med att utreda de möjliga omställningarna och deras genomförande. Samtidigt pågår det en detaljplaneprocess för att få ett permanent bygglov för Tellusborgsskolan för årskurs 6–9 och därmed säkra skolans kapacitet på lång sikt.

För att möta det ökade behovet av fler elevplatser i anpassad grundskola pågår en utredning av vilka F-9 skolor i SDO som kan vara aktuella för att erbjuda fler elevplatser.

Parallellt med dessa insatser planerar SISAB att utföra underhåll på flera skolor, i vissa fall planeras även verksamhetsanpassningar utföras i anslutning till underhållsprojekten. Vid

genomförande av underhållsprojekten kan hela eller delar av skolornas verksamhet behöva evakueras under en period.

För att ersätta elevplatserna på Ekensbergsskolan inför skolans tomställning, planeras en sammanslagning av Ekensbergsskolan och Gröndalsskolan. Den nya gemensamma verksamheten, Blommensbergsskolan, kommer att vara på samma plats där Gröndalsskolans verksamhet befinner sig idag. En paviljong med 250 elevplatser kommer att uppföras på platsen för att kunna rymma samtliga elever. Den gamla Gröndalsskolan på Matrosbacken planeras att rivas under 2025 förutsatt finansiering från Kommunstyrelsen.

På uppdrag av nämnden utreds möjligheten att renovera eller bygga en ny Ekensbergsskola. Om beslut fattas att det ska finnas en permanent skola på platsen, kan det bli nödvändigt att minska elevplatser på andra skolor i området. Den nya paviljongen i anslutning till Blommensbergsskolan kommer avvecklas i samband med uppförandet av nya Ekensbergsskolan.

Förvaltningen ser ett behov av att utreda ytterligare åtgärder för att minska elevplatser, utöver de planerade lokalåtgärderna, utifrån det konstaterade behovet. Ett utredningsuppdrag kring avveckling om 600–800 elevplatser har initierats med syfte att uppnå detta mål, och dess omfattning är beroende av Ekensbergsskolans framtid. I dagsläget finns inga beslut avseende vilka lokaler som skulle beröras.

Sammanställning av planerade byggprojekt i grundskolor 2025–2033

Huvudsakligt syfte	Skola	Syfte/mål	Kapacitetsförändring	Färdigställande år	Nämndbeslut*
Underhåll	Långbrodalskolan	Underhåll och anpassning	0	2029	
	Nybohovsskolan	Underhåll och evakuering	0	2029	
	Mälarhöjdens skola	Underhåll	0	2032	
Om- och/eller utbyggnad	Blommensbergsskolan	Tidsbegränsade lokaler	256	2025	G 2024-02-22
	Ekensbergsskolan	Nybyggnad	240	2031 /2032	
Avveckling	Ekensbergsskolan	Tidsbegränsade lokaler	-180	2025	
	Fruängens skola	Tidsbegränsade lokaler	-112	2026	
	Sjöängsskolan	Tidsbegränsade lokaler	-112	2026	
	Hägerstenshamnens skola	Tidsbegränsade lokaler	-252	2029	
	Mälarhöjdens skola	Tidsbegränsade lokaler	0	2029	
	Aspuddens skola	Tidsbegränsade lokaler	-112	2031	
	Utredning		-600 - -800		
Tomställning	Ekensbergsskolan	Permanent lokaler	-60	2025	
Totalsumma			-932		

*U=utredningsbeslut UTBN, I=inriktningsbeslut UTBN, G=genomförandebeslut UTBN, IH=inhyrningsmedgivande UTBN.

Andra planeringsperioden 2034–2045

Behovsbedömning

Efter en förväntad minskning av antalet barn och unga i grundskoleåldern i SDO under den första planeringsperioden visar befolkningsprognosen en långsam ökning mellan 2037 och 2045, med cirka 1 000. Däremot väntas antalet fortfarande inte nå upp till dagens nivå år 2045. Samtidigt planeras flera större nybyggnationsområden, vilket gör att förvaltningen måste säkerställa att skolor finns nära de nya bostadsområdena, så att barn i dessa områden erbjuds en elevplats nära hemmet. Exploateringskontoret har i samarbete med stadsbyggnadskontoret startat ett gemensamt programarbete för att utveckla markområdena kring Älvsjö-Örby med cirka 7 000 bostäder.

Planerade lokalförändringar

Trots den förväntade nettominskningen av antalet barn i grundskoleåldern, innebär den pågående och planerade nybyggnationen i Hägersten-Älvsjö ett långsiktigt behov av nya elevplatser. Förvaltningen bedömer att en ny F-9 skola med 900 elevplatser behöver byggas i norra Hägersten, speciellt sett till bostadsplanerna i Lövholmen och Liljeholmen. Enligt dagens planering kommer den nya skolan att uppföras på platsen där Gröndalsskolans ursprungliga lokaler ligger. Om det beslutas att nya Ekensbergsskolan ska byggas, behöver byggnationen av nya Gröndalsskolan flyttas fram i tid.

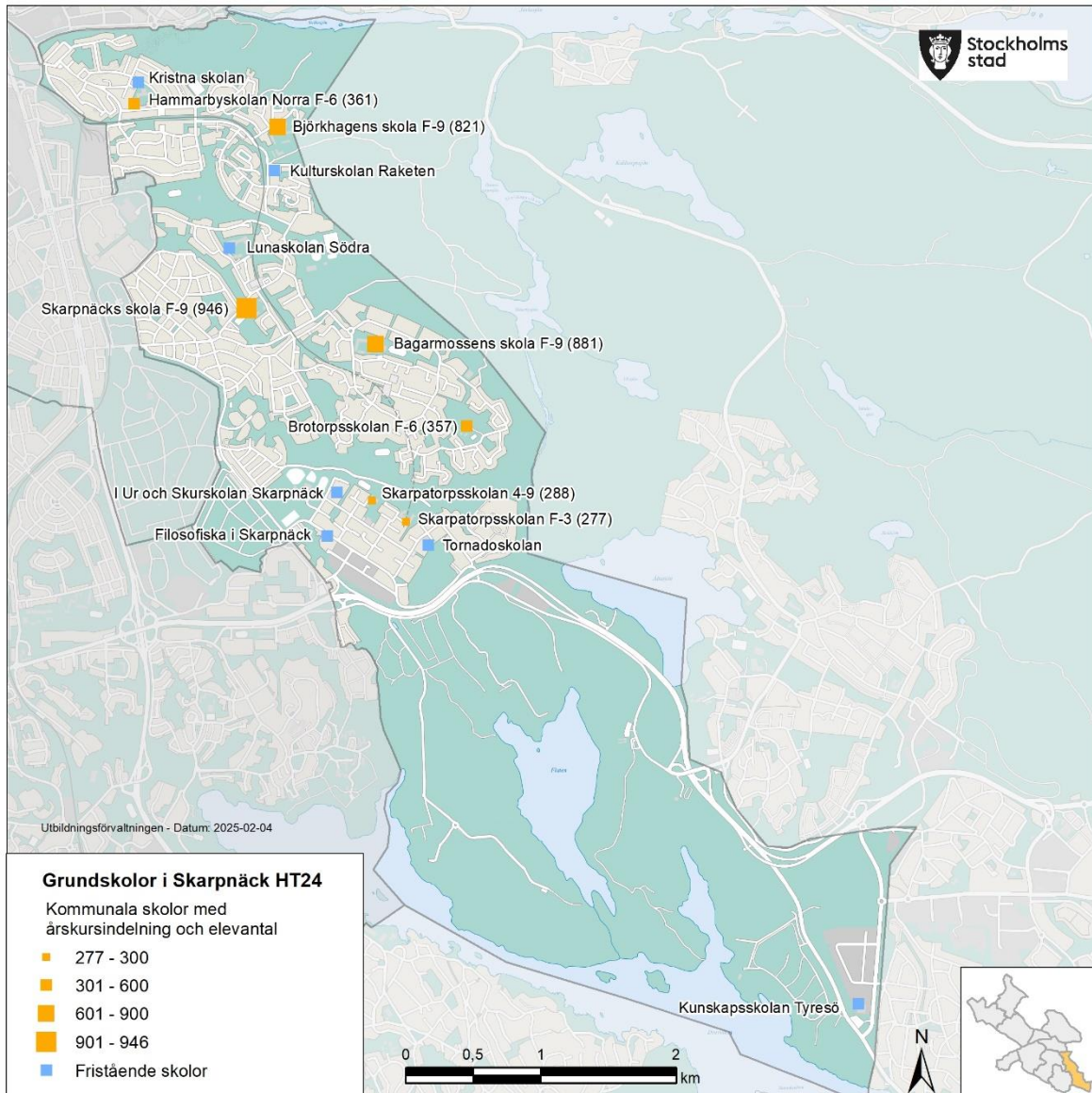
Inom planeringen för Älvsjö-Örby-programmet bedömer förvaltningen att det är nödvändigt att säkerställa två skoltomter. Den första skolan planeras preliminärt att färdigställas tidigast 2038. Den andra skolan i området kan eventuellt vara en tidsbegränsad lösning under den period då behovet av elevplatser är som störst, och förvaltningen bedömer att den i så fall behövs efter 2045. Tidplanen för skolornas färdigställande är i strikt beroende av planprogrammets omfattning, tidplan och genomförandetakt.

Förutom dessa planer finns en tomt i Mälaräng med en antagen detaljplan som möjliggör byggnation av en ny skola. Det finns även en vilande planering för utbyggnation av Nybohosskolan. Samtliga av dessa behov ligger utanför prognosperioden efter 2045.

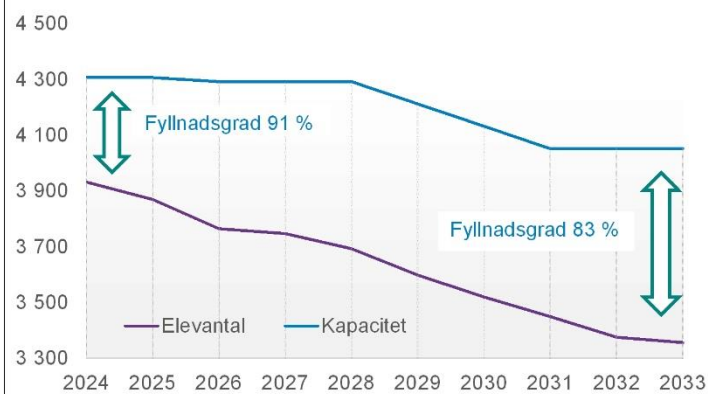
Sammanställning av planerade byggprojekt i grundskolor 2034–2045

Huvudsakligt syfte	Skola	Syfte/mål	Kapacitetsförändring	Färdigställande år	Nämndbeslut*
Nya skolor	Älvsjö-Örby	Ny skola	900	2038–2043	
	Nya Gröndalsskolan	Kapacitetsökning	900	2038–2043	I 2020-01-21
Avveckling	Blommensbergsskolan	Tidsbegränsade lokaler	-256	2035	
Totalsumma			1544		

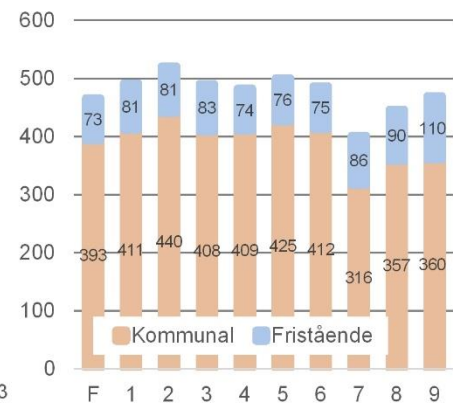
*Datum UTBN. U=utredningsbeslut, I=inriktningsbeslut, G = genomförandebeslut, IH=inhyringsmedgivande

Elevantalsframskrivning för kommunala grundskolor i SDO
jämfört med planerade kapacitetsförändringar fram till år 2033

Elevantal i kommunala- och fristående
grundskolor i SDO per årskurs ht24

Skarpnäck

Nuläge, läsår 2024–2025

Kommunala skolor (6 st)	Totalt	ÅK F-3	ÅK 4–6	ÅK 7–9	Annat*
Kapacitet, antal elever	4 444	1 784	1 364	1 158	138
Fyllnadsgrad	91%	93%	91%	89%	

Antal skolor med tidsbegränsade lokaler: 4

Anpassad grundskola finns i två skolor

* Avser 73 elevplatser i anpassad grundskola samt andra elevplatser för elever med särskilda behov

Det finns sex kommunala grundskolor i Skarpnäcks stadsdelsnämndsområde (SDO). Fyllnadsgraden i skolorna är totalt sett hög, i dagsläget finns ett överskott på cirka 400 elevplatser. Två av skolorna i SDO har F-6 verksamhet medan resterande har F-9, den något lägre fyllnadsgraden i årskurs 7–9 beror på att de äldre eleverna i större utsträckning går i en skola i annan SDO alternativt fristående skola.

Två av områdets skolor, Skarpnäcks skola och Skarpatorpsskolan, är beroende av inhyrning i idrottsförvaltningens hallar för att möjliggöra idrottsundervisning.

Flera skolor i SDO bedriver delar av sin verksamhet i tidsbegränsade lokaler. Vidare har även Skarpatorpsskolan och Skarpnäcks skola externa lokaler.

Första planeringsperioden 2025–2033

	2024	2033	Förändring 2024–2033	2045	Förändring 2033–2045
Folkbokförda elever 6–15 år boende i SDO	5 127	4 419	-708	4 875	456
Elever F-9 i SDOs skolor, totalt	4 760	3 987	-773		
Kommunal skola	3 931	3 353	-578		
Fristående skola	829	634	-195		

Enligt befolkningsprognosen förväntas en minskning av antalet barn och unga 6–15 år i SDO under den första planeringsperioden. I linje med befolkningsprognosen visar relevantalsframskrivningen en förväntad minskning av antalet elever. Minskningen förväntas både i kommunala och fristående skolor.

Av antalet barn och unga 6–15 år i SDO går cirka 68 procent i en kommunal skola i SDO. Av dem som väljer en kommunal skola i annan SDO går majoriteten till Enskede-Årsta-Vantör, resterande andel går främst i kommunala skolor på Södermalm och i Farsta. Cirka 20 procent av barn och unga 6–15 år i Skarpnäck väljer fristående skolor. Förändringar i tillgång på elevplatser i mottagande SDO, främst Enskede-Årsta-Vantör, Södermalm och Farsta kan komma att påverka elevströmmarna från Skarpnäck.

Behovsbedömning

Sett till den stadsövergripande målsättningen om 90 procent fyllnadsgrad i grundskolorna skulle det finnas behov av 3800 elevplatser år 2033 i Skarpnäck. Detta är 600 elevplatser färre än dagens grundskolekapacitet.

Antalet barn och unga 6–15 år förväntas minska under den första planeringsperioden men förväntas öka därefter med cirka 450 fram till 2045. Således är det rimligt att ta hänsyn till den förväntade ökningen i frågor som rör avveckling av permanent kapacitet redan under den första planeringsperioden. Därför kommer förvaltningen att se över hur lokalbeståndet med långsiktigt behov bäst kan nyttjas under perioden med lägre fyllnadsgrad, exempelvis genom samnyttjande med andra förvaltningar.

Planerade lokalförändringar

Den planerade minskningen är cirka 250 elevplatser under första planeringsperioden. Det finns ytterligare ambitioner att minska lokalkapaciteten, åtminstone sett till framtida behovet, men fortsatt arbete krävs.

SISAB planerar att genomföra underhållsprojekt på Skarpnäcks skola och i samband med det kommer verksamhetsanpassningar att genomföras i lokalerna.

Mot bakgrund av behovet av att minska antalet elevplatser i SDO utreds och planeras avveckling av tidsbegränsade och andra lokaler, motsvarande nästan 400 elevplatser. Det finns tidsbegränsade lokaler vid Bagarmossen skola, Brotorpsskolan och Skarpatorpsskolan som planeras avvecklas under den första planeringsperioden samt en lokal på Björkhagens skola som ska ses över utifrån behovet. Utöver det ska möjligheter till ytterligare minskning av antalet elevplatser ses över i SDO.

En fullstor idrottshall planeras intill Skarpnäcks skola, där samplanering pågår med idrottsförvaltningen. Den nya hallen innebär att skolan kan bedriva all sin idrottsundervisning i direkt anslutning till skolan.

Förvaltningen utreder olika alternativ för att ytterligare minska överskottet på elevplatser, till exempel genom uthyrning av lokaler vilket kommer att ske i samverkan med olika intressenter där fokuset ligger på stadsinterna aktörer. Fler elevplatser i anpassad grundskola utreds också eftersom behovet ökar, även fler elevplatser i mindre undervisningsgrupper ses över. Vid översyn av behovet av elevplatser under den första planeringsperioden beaktas den förväntade ökningen av antalet barn och unga 6–15 år under den andra planeringsperioden.

Sammanställning av planerade byggprojekt i grundskolor 2025–2033

Huvudsakligt syfte	Skola	Syfte/mål	Kapacitetsförändring	Färdigställandeår	Nämnd-beslut*
Underhåll	Skarpnäcks skola	Underhåll, anpassningar och evakuering	0	2028–2030	
Om- och/eller utbyggnad	Björkhagens kök	Åtgärder för arbetsmiljön	0	2025	
Avveckling	Skarpatorpsskolans	Avveckling av ett annex	-15	2026	
	Brotorpsskolan	Tidsbegränsade lokaler	-80	2029	
	Bagarmossens skola	Tidsbegränsade lokaler	-80	2031	
	Björkhagens skola	Tidsbegränsade lokaler	-80	2029–2033	
Totalsumma			-255		

*Datum UTBN. U=utredningsbeslut, I=inriktningsbeslut, G = genomförandebeslut, IH=inhyrningsmedgivande

Andra planeringsperioden 2034–2045

Behovsbedömning

Som nämnts ovan förväntas antalet barn och unga i grundskoleålder öka under den andra planeringsperioden fram till 2045, med cirka 450. Sett till ledig kapacitet i SDO år 2033 bedömer förvaltningen att det inte finns behov för kapacitetsförändringar under den andra planeringsperioden utöver avvecklingarna av tidsbegränsade lokaler.

Planerade lokalförändringar

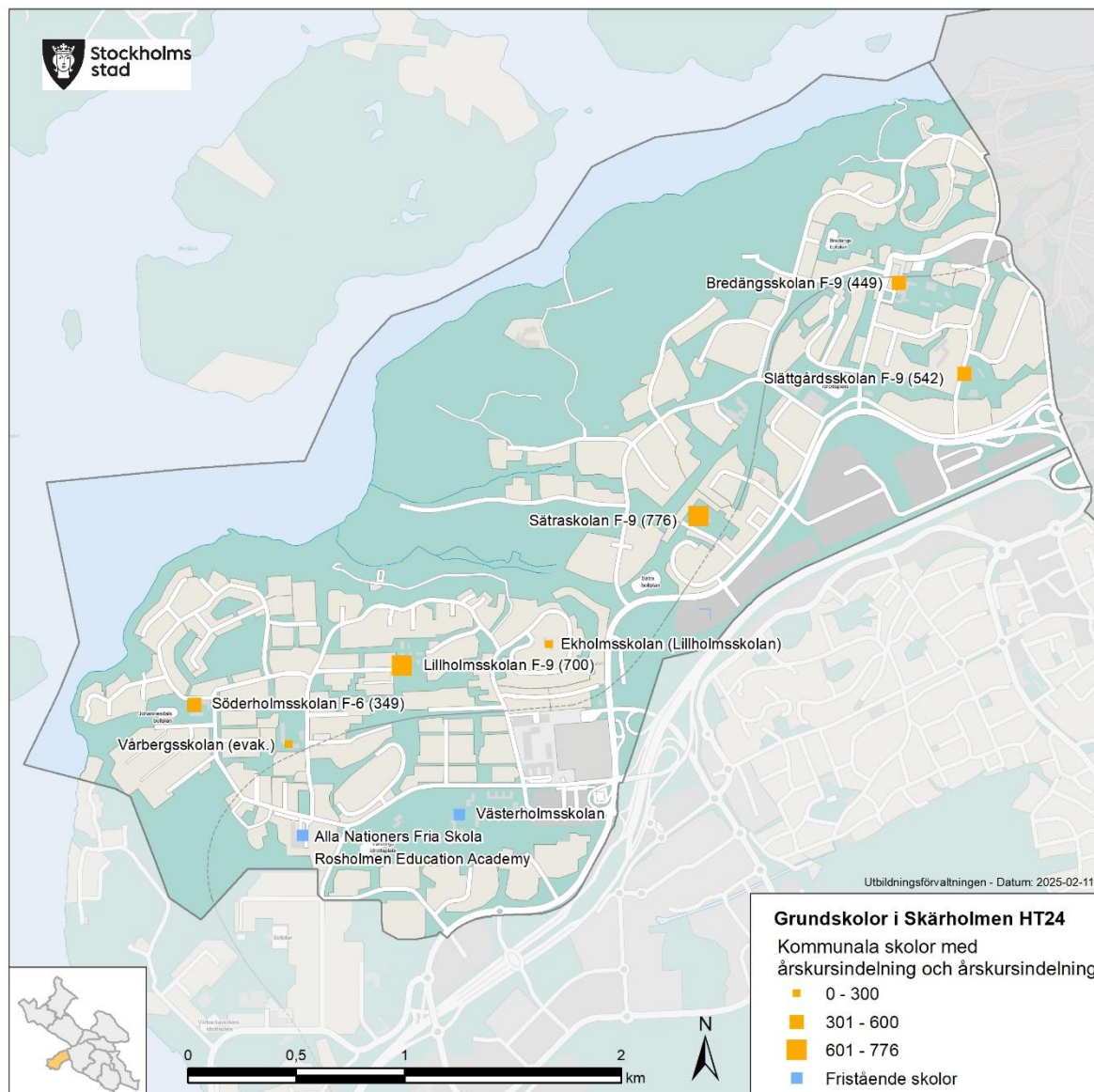
Under den andra planeringsperioden planeras avveckling av tidsbegränsade lokaler i SDO när byggloven löper ut.

Behovet av planerad ny skola i Bergsholmsbacken bedöms uppstå först efter 2045 utifrån dagens prognosunderlag.

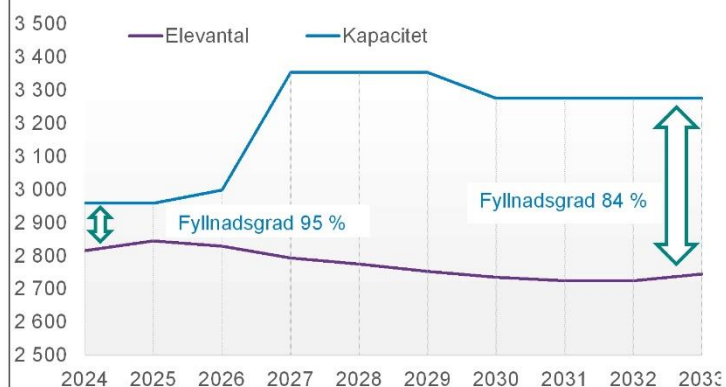
Sammanställning av planerade byggprojekt i grundskolor 2034–2045

Huvudsakligt syfte	Skola	Syfte/mål	Kapacitetsförändring	Färdigställandeår	Nämnd-beslut*
Avveckling	Skarpatorpsskolan	Tidsbegränsad lokal	-100	2034	
	Skarpnäcks skola	Tidsbegränsad lokal, CSU	-10	2036	
Totalsumma			-110		

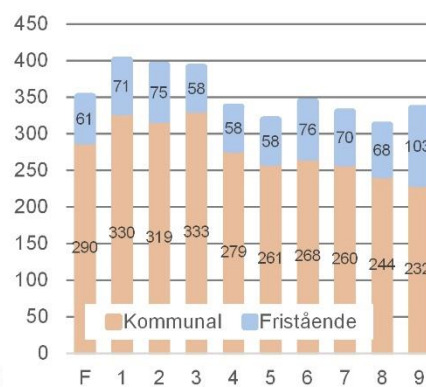
*Datum UTBN. U=utredningsbeslut, I=inriktningsbeslut, G = genomförandebeslut, IH=inhyrningsmedgivande

Elevantalsframskrivning för kommunala grundskolor i SDO jämfört med planerade kapacitetsförändringar fram till år 2033

Elevantal i kommunala- och fristående grundskolor i SDO per årskurs ht24

Skärholmen

Nuläge, läsår 2024–2025

Kommunala skolor (5 st)	Totalt	ÅK F-3	ÅK 4–6	ÅK 7–9	Annat*
Kapacitet, antal elever	3 049	1 296	900	762	91
Fyllnadsgrad	95%	98%	90%	97%	

Antal skolor med tidsbegränsade lokaler: 2

Anpassad grundskola finns i två skolor

* Avser 65 elevplatser i anpassad grundskola samt andra elevplatser för elever med särskilda behov

Det finns fem kommunala grundskolor i Skärholmens stadsdelsnämndsområde (SDO). Fyllnadsgraden i skolorna är totalt sett hög, i dagsläget finns ett överskott på cirka 150 elevplatser. Den höga fyllnadsgraden beror främst på minskad kapacitet under ett antal pågående underhållsprojekt, vilka kräver internevakuering av verksamheterna. Historiskt i SDO är fyllnadsgraden högst i lågstadiet, därefter tappar främst områdets F-6 skola elever till fristående skolor samt till kommunala skolor i andra SDO närmare stadskärnan. Fyllnadsgraden bedöms öka något i årskurs 7–9, då det finns relativt färre högstadieplatser i SDO.

Två av områdets skolor, Bredängsskolan och Sätterskolan är beroende av inhyrning i idrottsförvaltningens hallar för att möjliggöra idrottsundervisning.

Majoritet av områdets skolor har pågående projekt. Lillholmsskolan har pågående om- och tillbyggnadsprojekt och bedriver fortfarande delar av sin verksamhet i tidsbegränsade lokaler. Slättgårdsskolans verksamhet är delvis evakuerad till Vårbergsskolans lokaler och flyttar tillbaka efter färdigställt byggprojekt. Vidare är även Söderholmsskolans verksamhet evakuerad till Vårbergsskolans lokaler och Söderholmsskolans tidsbegränsade lokaler avvecklas. Bredängsskolan har en pågående internevakuering med anledning av ett pågående underhållsprojekt.

Samtliga skolor i Skärholmens SDO har ett högt socioekonomiskt index, vilket här innebär att man valt att ha lägre antal elever per klass för att säkerställa en högre personaltäthet.

Första planeringsperioden 2025–2033

	2024	2033	Förändring 2024–2033	2045	Förändring 2033–2045
Folkbokförda elever 6–15 år boende i SDO	4 737	4 679	-58	5 380	701
Elever F-9 i SDOs skolor, totalt	3 512	3 452	-60		
Kommunal skola	2 815	2 713	-102		
Fristående skola	697	708	11		
Barn i 0-område*		31	31		

*0-område syftar till planerad bostadsbyggnation i Södra Bredäng. Dessa elever har i tabellen inte fördelats mellan kommunala och fristående skolor utan tas med till kommunala skolornas behov i analysen.

Enligt befolkningsprognosen förväntas en marginell minskning av antalet barn och unga i grundskoleålder under den första planeringsperioden. Vidare visar även elevtalsframskrivningen en marginell minskning av antalet elever under perioden. Minskningen förväntas i kommunala skolor medan en liten ökning förväntas i fristående skolor.

Av de barn och unga 6–15 år som bor i Skärholmen går endast 55 procent i en kommunal skola i SDO. Majoriteten av de som går i en kommunal skola i ett annat SDO går i Hägersten-Älvsjö, resterande andel går främst till kommunala skolor på Södermalm, övriga innerstaden samt andra SDO i söderort. Andelen barn och unga 6–15 år som väljer kommunal skola i annat SDO ökar med åldern. Samtidigt går cirka 32 procent i fristående skolor. Förändringar i tillgången på elevplatser i mottagande SDO, främst Södermalm och Hägersten-Älvsjö, kan komma att påverka elevströmmarna från Skärholmen. Dagens stora utpendling, vilken även har varit hög historiskt, har påverkan på lokalkapaciteten, endast hälften att barn och unga i boende i Skärholmen skulle få plats i SDOs kommunala skolor. Inpendlingen till skolorna i Skärholmen är liten. Nästan alla elever i Skärholmens skolor bor i SDO, vilket gäller både kommunala och fristående skolor.

I och med den marginella förändring av antalet elever som förväntas bedömer förvaltningen att det inte föreligger något behov av att förändra antalet elevplatser i området, utifrån dagens nivå. Däremot kommer fler elevplatser åter tillgängliggöras i SDO under första planeringsperioden med anledning av att flera projekt färdigställs samt tillkommande kapacitet i södra Skärholmen, varför det finns behov av att minska antalet elevplatser i SDO för att nå bra fyllnadsgrad.

Behovsbedömning

Sett till den stadsövergripande målsättningen om 90 procent fyllnadsgrad i grundskolorna skulle det finnas behov för 3 100 elevplatser år 2033 i Skärholmen. Detta är 100 elevplatser mer än dagens grundskolekapacitet. Det bör dock tas hänsyn till att det i dagsläget pågår omfattande byggprojekt i SDO med evakueringar som gör att när samtliga elevplatser på skolan blir tillgängliga efter evakueringar, kommer det finnas ett överskott av elevplatser i SDO.

Antalet barn och unga 6–15 år förväntas minska under den första planeringsperioden men förväntas öka därefter med cirka 700 fram till 2045. Därför tas hänsyn till den kommande ökningen i frågor som rör avveckling av permanent kapacitet redan under den första planeringsperioden. Förvaltningen arbetar med att se över hur lokalbeståndet med långsiktigt behov bäst kan nyttjas under perioden med lägre fyllnadsgrad, exempelvis genom samnyttjande med andra förvaltningar.

Planerade lokalförändringar

Antal elevplatser planeras att öka med cirka 300 elevplatser under första planeringsperioden. Det finns dock ambitioner att minska lokalkapaciteten, åtminstone tillfälligt sett till framtida behovet, men fortsatt arbete krävs.

I dagsläget används Vårbergsskolan för evakuering av Slättgårdsskolan och Söderholmsskolan. Efter det är skolfastigheten Vårbergsskolan i behov av verksamhetsanpassningar och underhållsprojekt och därefter är den vid behov tillgänglig som en ny permanent skola med ytterligare tillskott på preliminärt 200 elevplatser. Hela Söderholmsskolans nuvarande organisation kommer dock inte få plats i sina gamla lokaler då två tidsbegränsade lokaler har avvecklats för att ge plats åt bostadsbyggnation vilket har minskat skolans kapacitet. Därmed kommer både Söderholmsskolan och Vårbergsskolan användas på sikt för att klara behovet i området. Detta gör dock att sammanfattningsvis kommer det finnas överskott av elevplatser i södra Skärholmen.

På Lillholmsskolan, Slättgårdsskolan och Bredängsskolan pågår om- och tillbyggnationsprojekt. I och med projekten får Lillholmsskolan en anpassad grundskola och idrottshall och Bredängsskolan får en utökad anpassad grundskola. Färdigställandet av projekten på Slättgårdsskolan och Lillholmsskolan ger en marginellt högre permanent kapacitet. Den tillfälliga interna evakueringen på Bredängsskolan innebär att skolan har en minskad kapacitet fram till höstterminen 2027, därefter kommer samtliga elevplatser att vara tillgängliga igen. Med anledning av detta kommer skolan under en tid efter färdigställande ha ett visst överskott av elevplatser vilket ger en lägre fyllnadsgrad.

Sätraskolan har en tidsbegränsad lokal vars avveckling ska utredas utifrån behovet. Vidare är Sätraskolan också i behov av underhåll, varför SISAB planerar att genomföra ett underhållsprojekt vid slutet av den första planeringsperioden.

Planering pågår för att utöka antalet elevplatser i anpassad grundskola ytterligare utifrån brist på elevplatser i Skärholmen. Möjligheten att utöka antalet elevplatser ses över både inom Skärholmen och i andra SDO, främst i Hägersten-Älvsjö.

Förvaltningen utreder olika alternativ för att minska överskottet på elevplatser, till exempel genom uthyrning av lokaler vilket kommer att ske i samverkan med olika intressenter där fokuset ligger på stadsinterna aktörer. Behovet av elevplatser behöver bevakas på längre sikt eftersom elevunderlaget förväntas öka under den andra planeringsperioden.

Ett utredningsuppdrag av 200 elevplatser har inletts med syfte att uppnå detta mål om bättre fyllnadsgrad. I dagsläget finns inga beslut avseende vilka lokaler som skulle beröras.

Huvudsakligt syfte	Skola	Syfte/mål	Kapacitetsförändring	Färdigställandeår	Nämnd-beslut*
Underhåll	Bredängsskolan	Underhåll, anpassningar och Internevakuering	285	2027	G 2022-08-25
	Söderholmsskolan	Underhåll, anpassningar och evakuering	0	2028–2029**	
	Vårbergsskolan	Underhåll och anpassningar	200	2029–2031	
	Sätraskolan	Underhåll och anpassningar	0	2029–2031	
Om- och/eller utbyggnad	Slättgårdsskolan	Ny- och ombyggnad	40	2026	G 2022-08-25
	Lillholmsskolan	Ombyggnad	70	2027	G 2018-06-14 rev G 2024-11-21
	Lillholmsskolan	Idrottshall	0	2029	
Avveckling	Sätraskolan	Tidsbegränsade lokaler	-80	2029–2031	
	Utredning		-200	2025–2033	
Totalsumma			315		

*Datum UTBN. U=utredningsbeslut, I=inriktningsbeslut, G = genomförandebeslut, IH=inhyrningsmedgivande

** Utredning beställd, tidplan justeras efter utredning

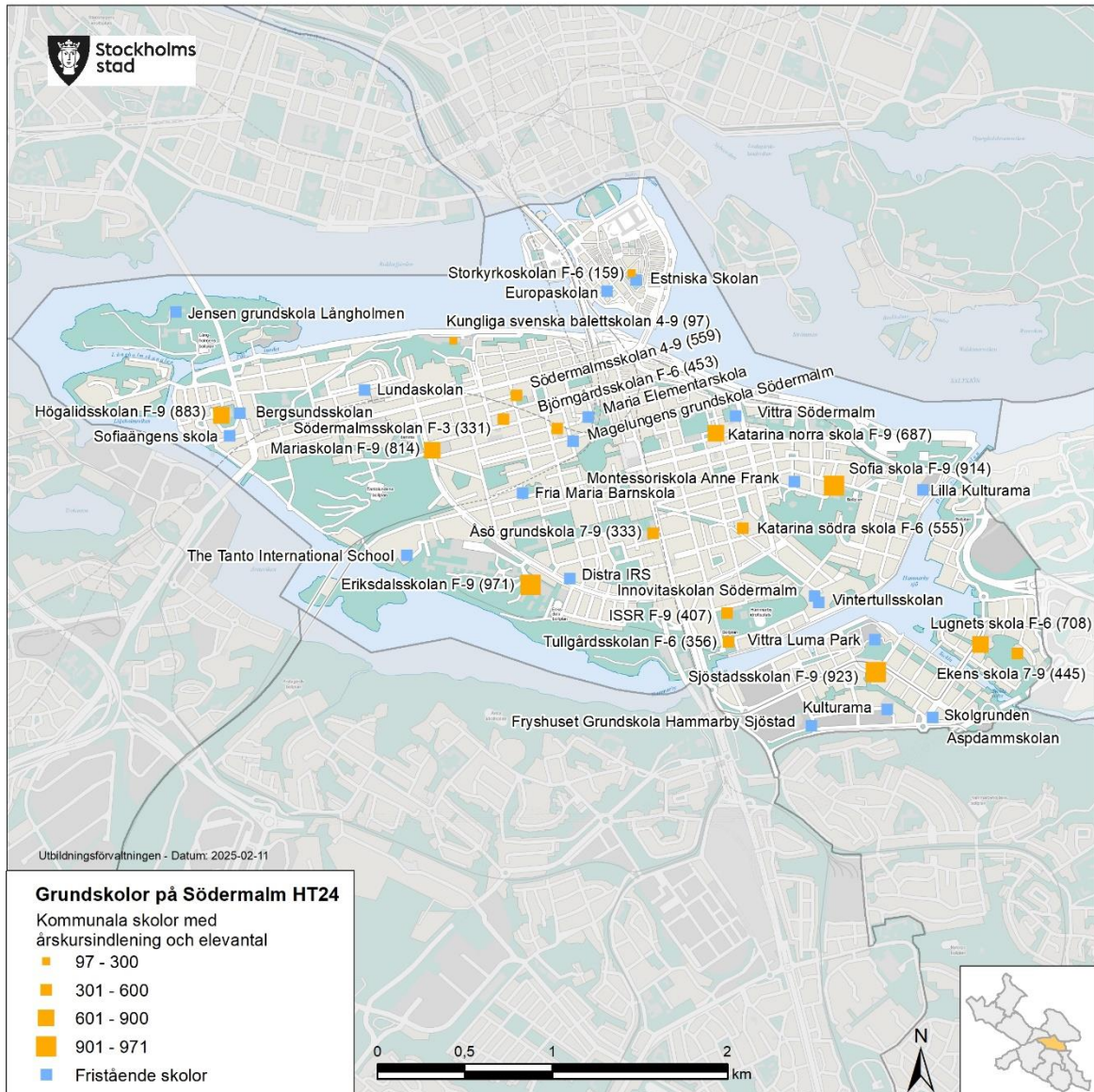
Andra planeringsperioden 2034–2045

Behovsbedömning

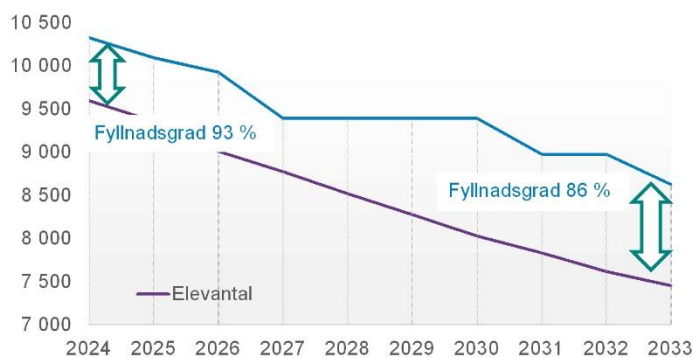
Elevantalet förväntas öka under den andra planeringsperioden fram till 2045. Enligt befolkningsprognosen innebär det en ökning på cirka 700. Bedömningen är att behovet av elevplatser kan tillgodoses i befintligt lokalbestånd även under den andra planeringsperioden, under förutsättning att hänsyn tagits till detta under den första planeringsperioden vid utredningen att minska antalet elevplatser.

Planerade lokalförändringar

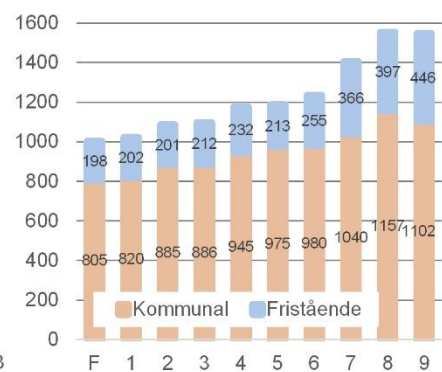
Utifrån ovanstående finns inga planerade lokalförändringar under planeringsperioden. Det finns en antagen detaljplan för en ny skola vid Vårbergsvägen om behovet uppstår i framtiden efter 2045. Idrottsfunktionen för den nya skolan har samplanerats med idrottsförvaltningen.

Elevantalsframskrivning för kommunala grundskolor i SDO jämfört med planerade kapacitetsförändringar fram till år 2033

Elevantal i kommunala- och fristående grundskolor i SDO per årskurs ht24

Södermalm

Nuläge, läsår 2024–2025

Kommunala skolor (16 st)	Totalt	ÅK F-3	ÅK 4–6	ÅK 7–9	Annat*
Kapacitet, antal elever	10 515	3 849	3 142	3 334	190
Fyllnadsgrad	93%	88%	92%	99%	

Antal skolor med tidsbegränsade lokaler: 2

Anpassad grundskola finns i tre skolor

* Avser 150 elevplatser i anpassad grundskola samt andra elevplatser för elever med särskilda behov

Det finns 14 kommunala grundskolor i Södermalm stadsdelsnämndsområde (SDO). Den totala fyllnadsgraden är relativt hög. Den högre fyllnadsgraden i högstadiet kan förklaras till stor del av en större inpendling i dessa årskurser jämfört med de yngre årskurserna. Det finns ett överskott om cirka 730 elevplatser varav cirka 460 elevplatser är i årskurserna F-3. Två skolor i SDO bedriver delar av sin verksamhet i tidsbegränsade lokaler.

En utmaning i SDO är idrottslokaler. Även om flera skolor har egna idrottssalar så är dessa i vissa fall otillräckliga för att tillgodose behovet. Därför är skolorna beroende av timbokning i idrottsförvaltningens hallar. För att minska belastningen på idrottslokaler i området gör idrottsförvaltningen en omställning av en tidigare gymlokal i Sjöstadshallen till en enklare idrottssal. Denna lokal beräknas vara klar till höstterminen 2025 och kommer att vara särskilt lämplig för yngre elever i årskurserna F–6. Detta ger ökade möjligheter för skolorna i området att timboka och minskar trycket på befintliga hallar. Idrottsförvaltningen har också inlett ett projekt för att anlägga konstgräs på Tullgårdsskolans skolgård, där det idag finns en basketplan. Detta initiativ syftar till att förbättra skolgårdens användning och skapa möjligheter för föreningslivet att hyra ytan under kvällar och helger.

Flera av skolorna i SDO är i ett stort behov av underhåll, varför SISAB planerar att genomföra underhållsprojekt på sex skolor under de kommande åren.

Första planeringsperioden 2025–2033

	2024	2033	Förändring 2024–2033	2045	Förändring 2033–2045
Folkbokförda elever 6–15 år boende i SDO	10 502	8 198	-2 305	6 992	-1 206
Elever F-9 i SDOs skolor, totalt	12 316	9 769	-2 547		
Kommunal skola	9 594	7 450	-2 144		
Fristående skola	2 722	2 319	-403		

Som visas i tabellen ovan förväntas antalet folkbokförda barn och unga 6–15 år minska med cirka 2 300 fram till 2033, vilket motsvarar en minskning med drygt 20 procent. Antalet elever i SDO, både kommunala och fristående, förväntas minska med cirka 2 500 elever. Den största minskningen förväntas i de kommunala skolorna. Vid en närmare analys väntas minskningen i början av prognosperioden ske främst i de yngre årskurserna, F-3. I takt med

att de mindre elevkullarna blir äldre blir effekten alltmer märkbar i de högre årskurserna. I slutet av planeringsperioden förväntas minskningen vara störst på högstadiet.

I nuläget går totalt 89 procent av barn och unga 6–15 år som är folkbokförda i Södermalm i en skola inom SDO, varav cirka 13 procent i en fristående skola. Endast en mindre andel, cirka 400 elever (motsvarande fyra procent), pendlar till kommunala skolor i andra SDO. Samtidigt har Södermalm en omfattande inpendling, där cirka 1 800 elever från andra SDO går i en kommunal skola på Södermalm, motsvarande 17 procent av det totala elevantalet i SDO. Sammantaget innebär detta att ungefär var fjärde elev i SDO är folkbokförd i ett annat SDO. Inpendlingen är stor både till kommunala och fristående skolor.

Minskningen av antalet elever är redan märkbar i förskoleklass, där antalet inskrivna elever har minskat i takt med den sjunkande befolkningsprognosen. I Hammarby Sjöstad är minskningen särskilt märkbar.

Behovsbedömning

Sett till den stadsövergripande målsättningen om 90 procent fyllnadsgrad i grundskolorna skulle det finnas behov av 8 300 elevplatser år 2033 på Södermalm. Detta är 2 000 elevplatser färre än dagens grundskolekapacitet.

En del av den övergripande planeringen är också att minska inpendlingen till Södermalms kommunala skolor eftersom det finns ett generellt överskott av elevplatser i närliggande SDO, inklusive skolor där pågående kapacitetsökande byggprojekt genomförs. Denna strategi syftar till att nyttja elevplatser effektivt och samtidigt undvika att skolor i andra SDO utarmas av skolorna på Södermalm.

Planerade lokalförändringar

Den planerade minskningen är 1 700 elevplatser under första planeringsperioden. Det finns ytterligare ambitioner att minska lokalkapaciteten, åtminstone tillfälligt sett till framtida behovet, men fortsatt arbete krävs.

Åsö grundskola, som är en högstadieskola, kommer att avvecklas successivt 2025–2027 en årskurs i taget (UTBF 2024/3610). Avvecklingen bedöms kunna genomföras utan kapacitetsbrist, då det finns plats på andra närliggande skolor i området.

Ekens skola, vilken idag bedrivs i tidsbegränsade lokaler, planeras att avvecklas, och en utredning pågår för att ställa om en befintlig skola i området för att ta emot Ekens elever, med en tidplan som sträcker sig till 2027 eller 2032. För Lugnets skola utreds möjligheten att ställa om skolan från en F–6 skola med fyra paralleller till en F–9 skola med tre paralleller, medan Sjöstadsskolan utreds för att minska antalet paralleller i lågstadiet till förmån för högstadieplatser. Dessa utredningar kommer att påverka både tidplanen för Ekens avveckling och söktrycket till närliggande skolor.

Det pågår en utredning för att utvärdera möjligheterna att ersätta Sjöstadsskolans tidsbegränsade lokaler på fastigheten Godsfin kan med permanenta lösningar inom stadens befintliga lokalbestånd eller avveckla dem om behovet inte finns på sikt. Samtidigt pågår detaljplanearbete för att säkerställa permanent nyttjande av skola och kontor inom fastigheten Godsfin kan 1. Förvaltningen ser positivt på att den möjliggör en flexibel användning om behovet skulle uppstå på lång sikt. I dagsläget finns dock inget omedelbart behov av att permanenta skolverksamheten utöver bottenvåningen, som är nödvändig för idrottsundervisning. Fastighetens framtida användning är fortsatt beroende av elevtalsutvecklingen och övrig planering i området.

En omfattande översyn av samtliga skolor på Södermalm pågår för att identifiera ytterligare åtgärder som kan minska överskottet av elevplatser. Det finns främst behov av att minska elevplatser i de lägre årskurserna. Förvaltningen arbetar för närvarande med att utreda möjliga omställningar och deras genomförande.

För att behålla bra fyllnadsgrad även på sikt bedömer förvaltningen att drygt 400 elevplatser måste avvecklas inom SDO, utöver de planerade avvecklingarna som redogörs för i tabellen nedan. Ett utredningsuppdrag finns med syfte att uppnå detta mål. Möjligheterna att erbjuda vissa lokaler till andra skolverksamheter eller till andra verksamheter inom staden kommer också att utredas.

Under den första planeringsperioden planerar SISAB att genomföra större underhållsprojekt på tre skolor i SDO där de berörda verksamheterna behöver evakueras. Utredning för evakueringslösning pågår, och planeringsinriktningen är att evakueringarna ska omhändertas inom befintligt lokalbestånd.

Sammanställning av planerade byggprojekt i grundskolor 2025–2033

Huvudsakligt syfte	Skola	Syfte/mål	Kapacitetsförändring	Färdigställande år	Nämndbeslut*
Underhåll	Björngårdsskolan	Underhåll, anpassningar och evakuering		2030	
	Eriksdalsskolan	Underhåll, anpassningar och internevakuering		2030	
	Katarina Norra	Underhåll, anpassningar och evakuering		2032	
Om- och/eller utbyggnad	Lugnets skola alt. Sjöstadsskolan	Anpassningar för åk 7–9	0	2027–2032	
Avveckling	Björngårdsskolan	Avveckling av annex	-60	2025	
	Högalidsskolan	Avveckling & rivning hus D	0	2025	
	Åsö grundskola	Avveckling av permanent skola	-504	2025–2027	G 2024-12-12
	Ekens skola	Tidsbegränsade lokaler	-450	2027–2032	
	Sjöstadsskolan	Tidsbegränsade lokaler	-276	2027–2033	
	Utredning	Avveckling av lokaler	-400	2028–2033	
Totalsumma			-1690		

*Datum UTBN. U=utredningsbeslut, I=inriktningsbeslut, G = genomförandebeslut, IH=inhyringsmedgivande

Andra planeringsperioden 2034–2045

Behovsbedömning

Under den andra planeringsperioden förväntas antalet barn i åldern 6–15 år minska med ytterligare cirka 1 200. Denna fortsatta minskning följer samma nedåtgående trend som under första planeringsperioden och innebär att behovet av elevplatser successivt minskar även på längre sikt. Bedömningen är att det fortsatt kommer finnas ett överskott av elevplatser under perioden.

Planerade lokalförändringar

Detaljplaneändringen som planerades för Tullgårdsskolans utbyggnation har avbrutits och kommer inte att gå vidare vilket innebär att inga ytterligare elevplatser kommer att tillskapas i området under andra planeringsperioden. Samtidigt kvarstår osäkerheter kring projektet för nybyggda bostäder vid Henriksdalshamnen. Förvaltningen bedömer därför en fortsatt markreservation för en potentiell ny skola i området är nödvändig, i det fall projektet avseende nybyggnation av bostäder skulle återupptas i framtiden.

För att möta de långsiktiga behoven av att minska antalet elevplatser kommer förvaltningen att fortsätta utreda kapacitetsåtgärder och organisatoriska förändringar, i linje med de översyner som pågår under den första planeringsperioden.

Under den andra planeringsperioden planerar SISAB genomföra större underhållsprojekt på Mariaskolan, Sofiaskolan och i Södermalmsskolan 4–9. En utredning för evakueringslösning pågår, planeringsinriktningen är att evakueringarna ska omhändertas inom befintligt lokalbestånd.

Sammanställning av planerade större projekt samt avvecklingar i grundskolor 2025–2033

Tabell: Större planerade projekt 2025–2033

Skolans/projekt namn	Syfte	Netto kapacitetsförändring	färdigställande år	Nämndbeslut*
Adolfsbergsskolan	Ny permanent skola i Mariehäll, Bromma med 600 platser. Inhyrning. Ersätter Adolfsbergsskolans nuvarande tidsbegränsade lokaler	-48	2030	U 2021-01-21
Grundskola vid Betty Petterssons gymnasieskola	Tidigare gymnasielokaler i Enskede som görs om till ett nytt gymnasium och årskurs 7–9 skola (540 platser). Ersätter tidsbegränsade lokaler vid Enskede skola och Örbyskolan	0	2026	G 2023-02-23 (rev)
Bäckahagens skola	Tillbyggnation för att utöka årskurs 7–9 samt anpassad grundskola	120	2027	G 2023-12-14 (rev)
Ekens skola / Hammarby sjöstad	Avveckla Ekens skola med tidsbegränsade lokaler och ställa om antingen Lugnets skola till F-9 eller ändra Sjöstadsskolans klassparallellitet	-450	2027–2032	
Ekensbergsskolan	Ersätta skolans tidsbegränsade lokaler samt uttjänta permanenta lokaler. Sammanslagning med Gröndalsskolan till Blommensbergsskolan 2025	0	2031–2032	
Lillholmsskolan	Tillbyggnad för att ersätta tidsbegränsade lokaler och annex samt anpassad grundskola. Ny idrottshall i samplanering med IdF.	40	2027	G 2018-06-14 rev G 2024-11-21
Slättgårdsskolan	Ombyggnation efter brand	40	2026	G 2022-08-25
Nya Sandåkraskolan i Stora Sköndal	Ny F-9 skola i Farsta. Ersätter Sandåkraskolans tidsbegränsade lokaler samt kapacitetsökning årskurs 7–9.	358	2032	U 2024-06-13
Vasa Real	Tillbyggnation-samt omfattande underhåll.	430	2026	G 2024-2010-24 (rev)
Vällingbyskolan	Tillbyggnation för att ersätta tidsbegränsade lokaler samt utöka årskurs 7–9	320	2028	G 2021-09-23, rev G 2023-03-30
Åsö grundskola	Skolenhet avvecklas. Lokalerna tas över av arbetsmarknadsförvaltning som ska utöka vuxenutbildning.	500	2027	G 2024-12-12

*Datum UTBN. U=utredningsbeslut, I=inriktningsbeslut, G = genomförandebeslut, IH=inhyrningsmedgivand

Tabell: Avveckling av tidsbegränsade lokaler som planeras ej ersättas

Skola	År	Kapacitetsförändring
Alviksskolan	2027	-180
Aspuddens skola	2029	-112
Bagarmossens skola	2031	-80
Bandhagens skola*	2029/2032	-230
Björkhagens skola	2030	-80
Björngårdsskolan	2025	-62
Blackebergsskolan	2027	-104
Brotorpsskolan	2029	-80
Ekens skola	2027/2032	-450
Essingskolan	2029	-140
Fagersjöskolan	2027	-156
Fruängens skola	2026	-112
Hammarbyskolan Södra	2032	-120
Hjorthagens skola*	2030	-252
Hägerstenshamnens skola	2029	-252
Klastorpsskolan	2028	-100
Kristinebergsskolan	2027	-120
Mälarhöjdens skola	2029	0
Nya Elementar*	2029	-230
Nälstaskolan	2028	0
Observatorielundens skola	2027	-224
Roslagstullsskolan, Paviljong	2033	0
Rålambshovsskolan	2026	-120
Rödabergsskolan	2026	0
Sjöstadsskolan	2027–2033	-276
Sjöängsskolan	2026	-112
Skarpatorpsskolan	2034	-206
Sturebyskolan	2027	0
Sätraskolan	2030	-80
Sörgårdsskolan	2025/2031	-90
Årstaskolan	2029	-360
Äppelviksskolan	2027	-104

* I förra årets lokalförsörjningsplan planerades det ersättning till denna avveckling som nu föreslås att utebli

Tabell: Avveckling av permanenta lokaler som planeras ej ersättas

Skola	År	Kapacitetsförändring
Åsö grundskola	2027	-500

Tabell: Avveckling av tidsbegränsade lokaler som planeras att ersättas. Ingen kapacitetsförändring

Skola	År	Ersätts vid
Ekensbergsskolan	2025 / 2031–2032	Först vid Blommensbergsskolan, därefter Ekenbergsskolans ombyggnation
Enskede skola	2026	vid Betty Petterssons gymnasium
Olovslundsskolan	2029	
Solhemsskolan	2029	
Örbyskolan	2026	vid Betty Petterssons gymnasium

Tabell: Avveckling av tidsbegränsade lokaler som planeras att ersättas. Kapacitetsförändring

Skola	År	Kapacitetsförändring, netto	Ersätts vid
Adolfsbergsskolan	2030	-48	Ny permanent skola
Björnbodaskolan	2031–2033	324	Ny permanent skola
Bäckahagens skola	2027	120	Tillbyggnation
Sandåkraskolan	2029–2031	358	Ny skola i Stora Sköndal
Sköndalsskolan	2025	54	Tillbyggnation
Vällingbyskolan	2028	320	Tillbyggnation

Tabell: Utredningar för avveckling av ytterligare lokaler – ej beslutade på skol/projektnivå fram till 2033

SDO	Kapacitetsförändring	Uppföljning
Bromma	-300	Ny utredning
Hägersten-Älvsjö	-600 - -800	Ny utredning. Storlek beroende på Ekensbergsskolans planerade nybyggnation
Hässelby-Vällingby	-700	Kvarstår från förra året
Norra innerstaden	-800	Utredning har minskat mot föregående år. Hjorthagens skolas tidsbegränsade lokaler planeras ej ersättas.
Skärholmen	-200	Kvarstår från förra året
Södermalm	-400	Utredning har minskat mot föregående år. Avveckling av Åsö grundskola beslutad.

Tabell: Projekt med större förändring mot föregående års lokalförsörjningsplan

Skolans/projekt namn	Syfte / förändring	Netto kapacitets - förändring	Tidigare planerad färdig- ställande år	ny färdig- ställande år	Nämndbeslut *
Adolfsbergsskolan	Utredning av en ny permanent skola med 600 eller 900 platser har landat i 630 platser	-18	2030	2030	U 2021-01-21
Ekensbergsskolan	Ombyggnation av befintlig skola	0		2031–2032	
Gröndalsskolan	Ny skola i Gröndal senarelagd	900		2038–2043	I 2020-01-21
Hemsystemen	Ny skola i Högdalen tas helt bort från planering	-	2033–2035	-	U 2022-03-09
Hjorthagens skola	Tillbyggnation uteblir	-252	2033–2035	-	
Hjulsta grundskola	Delar av lokaler ska användas som evakueringslokaler	-246		2027	
Kista Äng	Ny skola i Kista senarelagd	900		2034–2038	G 2020-02-06
Kvickentorpsskolan	Används som evakueringslokal längre	593	2033–2034	Ej fastställt	
Lillholmsskolan	Samplanering med IdF för en ny idrottshall tillkommit	0		2029	
Norra Djurgårdsstaden	En ny skola inom Norra Djurgårdsstaden tas helt bort från planeringen. Två nya skolor kvarstår i planeringen	-	2045+	-	
Nya Elementar	Tillbyggnation uteblir	-	2031	-	U 2021-01-21
Riksby 1	Ny grundskola i Bromma senarelagd	900	2035–2040	2045+	U 2021-05-27
Riksby 2	Ny grundskola i Bromma tas helt bort från planeringen	-	2045+	-	
Sankt Jacobi	Används som evakueringslokal längre /behov ses över	900	2033	Ej fastställt	

Slakthusområdet, F-9	Ny grundskola senarelagd	900	2035–2038	2045+	I 2021-12-16
Vinterviken	Ny skola i Vinterviken, Hägersten, tas helt bort från planering	-	2045+	-	
Årstafältet 1	Ny skola i Årsta senarelagd	900	2033–2035	2035–2040	I 2018-02-01
Åsö grundskolan	Avvecklas	-500		2027	2024-12-12